

JOCS OLÍMPICS D'HIVERN BARCELONA – PIRINEUS 2030

L'IMPACTE ECONÒMIC A LA VAL D'ARAN

Marçal Fernández Hernández

Juny de 2022

Tutor: Doctor Jaume Garcia Villar

Curs acadèmic 2021-2022

EMC 05

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

RESUM

El treball vol tractar de mesurar quin pot ser l'efecte de la candidatura olímpica Barcelona – Pirineus pel proper 2030 a un territori tan particular i singular com la Val d'Aran, diferenciada socioculturalment i pel model econòmic de la resta del Pirineu català.

Per fer el treball seran indispensables les dades que s'han posat damunt la taula per part de la candidatura, els ingressos per entrades, les inversions necessàries i el retorn d'aquestes, entre d'altres; així com els desplaçaments a l'Aran per establir contacte tant amb l'entorn com amb els actors involucrats.

Es farà una avaluació a curt i mitjà termini, agafant dades dels efectes posteriors que han tingut altres JJOO d'Hivern aplicant-les a la realitat aranesa i també calculant els increments tant d'ocupació com de guanys econòmics, mitjançant estimacions.

ABSTRACT

This paper aims to measure which could be the effects of the Barcelona – Pyrenees application to host the 2030 Winter Olympics in a particular and singular place as it is Val d'Aran, that differs from the rest of the Pyrenees in a sociocultural and economic sense.

To perform this paper the data that the candidacy has presented will be essential, such as ticket revenues, investments, paybacks and others; and so are the trips to Val d'Aran to be in touch with the local environment and to meet firsthand the players involved in this project.

A short-run and medium-run analysis will be done, considering the data of the effects that other Olympic Games have led to and applying this data to Val d'Aran; also calculating increases in employment and revenues using estimations.

Paraules clau: Barcelona – Pirineus, Baqueira Beret, Esquí, *Freestyle*, Impacte econòmic, Jocs Olímpics d'Hivern, Producte Interior Brut (PIB), *Snowboard*, Val d'Aran, Valor Afegit Brut (VAB)

Keywords: *Barcelona – Pyrenees, Baqueira Beret, Economic impact, Freestyle, Gross Domestic Product (GDP), Gross Value Added (GVA), Ski, Snowboard, Val d'Aran, Winter Olympic Games*

*Als meus pares, per haver-me ensenyat a estimar
la Val d'Aran i a les persones que fa anys ens van
donar l'oportunitat de conèixer-la i fer-nos-hi sentir com a casa,
especialment al Mgfc. Sr. Carlos Barrera, Síndic d'Aran, que ha faltat recentment*

*Al meu tutor, el Dr. Jaume Garcia Villar, Catedràtic d'Universitat,
que m'ha donat suport sempre que n'he hagut de menester*

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ	1
2.	L'ECONOMIA ARANESA	2
2.1	Del S.XIX a la fundació de Baqueira Beret	2
2.2	De la fundació de Baqueira Beret a l'actualitat	3
3.	L'EXEMPLE DEL PASSAT	5
3.1	Jocs Olímpics d'Hivern de Torí 2006	5
3.2	Jocs Olímpics d'Hivern de Vancouver 2010	6
3.3	Jocs Olímpics d'Hivern de Pyeongchang 2018	8
4.	ELS JOCS DE 2030	10
4.1	Organització i infraestructura a la Val d'Aran	10
4.2	El paper de Baqueira Beret	11
4.3	Les inversions	12
5.	PREDICCIÓ	14
5.1	Impacte	14
5.1.1	Impacte Directe	14
5.1.2	Impacte Indirecte	19
5.2	Rèpliques del passat	21
6.	LA INCERTESA DEL FUTUR	24
7.	CONCLUSIONS FINALS	25
8.	REFERÈNCIES	26
9.	ANNEX	29

1. INTRODUCCIÓ

La idea d'una candidatura conjunta de la capital catalana i el Pirineu català fa temps que ha estat en boca de polítics de diferents colors, administracions i legislatures; no obstant, les traves administratives, els canvis al consistori barceloní i la falta d'acord han fet que durant anys aquesta proposta, que inicialment s'havia plantejat per enguany, 2022, es plantegi amb caràcter definitiu per al 2030.

Darrerament no hi ha acord sobre les proves i la presentació de la candidatura (Vilaweb, 2022). Cal dir que tots aquests desacords no afectarien al repartiment de proves que es faran en el territori a estudiar per aquest treball, la Val d'Aran, ja que sembla definitiu que s'hi celebraran totes les disciplines de surf de neu (*snowboard*) i d'estil lliure (*freestyle*) en totes les propostes que s'han contemplat fins al moment.

L'objectiu del treball és calcular, de la manera més fidedigna possible, quin seria l'efecte a curt i mitjà termini de la celebració d'aquest esdeveniment a un territori marcat per una economia gairebé mono-sectorial, on tot el pes recau en el turisme i les activitats que en deriven. Cal veure, amb l'exemple que es pot aportar d'altres JJOO, si les inversions del COI o la millora i creació de noves infraestructures poden propiciar un canvi de paradigma en el model productiu o tot el contrari, potenciar-lo.

Tota aquesta candidatura queda supeditada a l'opinió dels pirinencs que en els propers mesos, encara amb data indefinida després de l'ajornament de la consulta del vint-i-quatre de juliol, en decidiran el futur en referèndum (CCMA SA, 2022). En el cas de l'Aran, veurem si els ciutadans aproven uns Jocs dels quals amb aquest treball volem desllorigar els efectes que tindrien pel territori occità.

Amb tot això, en les properes seccions es presentarà el model productiu actual de la Val d'Aran de manera molt resumida i l'organització dels jocs, per a posteriorment començar a analitzar en què repercutiran aquests jocs al territori, primer analitzant el llegat que van deixar alguns dels Jocs Olímpics d'Hivern des de 2006 fins a 2018, que presenten certes similituds amb els que es volen fer als Pirineus. Posteriorment amb els diferents tipus d'impacte econòmic calculats en base a dades disponibles i estimacions d'impacte valoraré quin pot ser el patró d'anteriors Jocs que segueixi aquesta futurible olimpíada. S'han fet diversos viatges a l'Aran per fer entrevistes i/o visites a la zona de les proves. També s'ha contactat amb altres països per l'obtenció de dades i s'ha fet una gran recopilació de dades del propi territori, ajudat d'informes i anàlisi fets pels governs i institucions pertinents. Això ha ajudat a fer prediccions més acurades que tot i la llunyania temporal poden donar-nos una idea de l'impacte dels Jocs.

Es conclourà el treball amb l'objectiu de donar una resposta prou específica i eloqüent al resultat econòmic que se'n derivarà de la celebració de l'esdeveniment, amb la voluntat de fer que els lectors puguin discernir d'aquest i formular la seva opinió respecte a la celebració d'aquests a l'Aran.

2. L'ECONOMIA ARANESA

2.1 Del S.XIX a la fundació de Baqueira Beret

A finals del Segle XIX, l'economia de l'Aran no divergia gaire de les altres economies pirinenques. Per molt que actualment sembli inversemblant, el sector primari era molt abundant, de fet encara es veuen mostres d'aquest passat a l'entorn de la zona, amb l'existència de múltiples zones de pastura o mines. No hi ha gran disponibilitat de dades, per fer-ne una avaluació acurada perquè fins a inicis de segle XX i donada la realitat territorial de la zona, no es recollien dades estadístiques.

Durant aquest període, tot i no semblar evident, la Val va assolir el seu màxim poblacional, amb més d'onze mil habitants. En aquells moments havia patit diferents repoblacions franceses, degut a la proximitat de la frontera, i era vulnerable als moviments fronterers degut a la seva posició estratègica, com per exemple quan anteriorment al S.XIX va estar al límit de desaparèixer.

A la Val d'Aran s'hi conreaven diferents tipus d'aliments i també era molt potent la indústria ramadera. Aquesta ha acusat el tancament de les dues indústries lleteres de la zona i l'impossibilitat de la transhumància degut a les dificultats fronteres i la inexistència d'un pas cap a Catalunya. Recordar que la vall restava aïllada de la resta de Catalunya. (Sanllehy i Sabi, 1993)

Cal destacar també la importància de les centrals hidroelèctriques, ja sigui a la riba de la Garona, del Jòu o dels altres importants rius de la Val, que van convertir la creació d'energia hidràulica en el principal negoci del territori, amb més d'una desena de centrals construïdes a principis de segle XX, cosa que va fer que s'establissin molts treballadors de la construcció (durant un temps la població aranesa va veure com els habitants de la regió augmentaven gairebé un 25%).

No menys important van ser les explotacions mineres: les mines de Montoliu, les de Liat o les Mines Victòria, actualment pol turístic de la zona, com no podia ser d'altra manera, són el símbol d'una època on diferents intents empresarials volien extreure'n ferro, galena, zinc, plom i quars, entre d'altres. Finalment degut a la baixa rendibilitat totes van restar abandonades, encara se'n poden trobar les vagonetes i les construccions per la muntanya.

Finalment, esmentar que tot i l'obertura dels Ports de la Bonaigua (1924) i de Vielha, el turisme seguia essent totalment inexistent.

2.2 De la fundació de Baqueira Beret a l'actualitat

Hi ha dos factors que fan canviar radicalment el sistema productiu aranès. L'obertura l'any 1948 del túnel de Vielha, després d'anys d'obres, acabat finalment amb la suor dels presoners republicans durant la dictadura, i la fundació l'any 1964 de l'estació de Baqueira Beret per part dels empresaris Jorge Jordana i Luís Arias. A mitjan anys 60 va començar a arribar gent provinent de la resta de la Península Ibèrica que va veure la Val d'Aran com a pol d'atracció per trobar-hi una nova oportunitat laboral en la incipient estació d'esquí.

L'estació ha anat creixent amb els anys i actualment és un dels referents europeus. En dues entrevistes, fetes en el marc d'un altre treball propi on es tractava la nova Lei d'Aran (Llei 1/2015) i l'autogovern aranès, tant la Hble. Consellera de Governació, Meritxell Borràs com el Mgfc. Sr. Carlos Barrera, Síndic d'Aran; apuntaven a la freqüentació de les visites de la família reial espanyola a Baqueira Beret a l'augment de la popularitat de la zona sobretot per part del turisme de la resta de l'estat. Això va dur a la Val, entre els anys 80 i 90, a abandonar el model productiu que encara podem trobar a la resta del Pirineu per centrar-lo en l'hostaleria i la restauració, ja que donava més rendiment (Borràs, 2017; Barrera, 2017). L'empresa més gran de la vall, Baqueira Beret S.A., tenia una facturació de 53.649.397€ l'any 2020 (Orbis, 2020)

Actualment el producte interior brut per càpita de l'Aran és de 36.600 €, una mica per sobre del català. El valor afegit brut d'aquest prové en un 81% del sector serveis i un 10% de la construcció. L'agricultura, com ja s'ha esmentat anteriorment, resta desapareguda amb una participació anecdòtica al PIB del 0,3%. La indústria que havia tingut gran impacte sobretot amb les centrals hidroelèctriques amb prou feines arriba al 7%. Cal destacar que el sector de la construcció va estretament lligat amb el del turisme, amb diverses promocions d'obra nova, moltes d'elles de luxe, en marxa al territori aranès, sobretot al Naut Aran. (IDESCAT, 2019)

En una conversa telefònica amb qui fou la consellera de Turisme i Desenvolupament Econòmic del Conselh Generau d'Aran, Anna Díaz, van ser detallades l'evolució de l'activitat turística, fortament lligada als esports d'hivern, al llarg dels anys. Va destacar que es va notar un increment els darrers anys en ocupació i també que ara s'havia començat a diversificar més l'oferta i que tot i que havien començat a treballar sobre els possibles Jocs durant les seves legislatures, encara no hi havia gaires estudis realitzats de cara al nou projecte de 2030 (Díaz, 2022). Posteriorment em va fer a mans els documents que s'havien treballat durant els seus anys al Govern d'Aran, alguns punts dels quals es veuran reflectits a continuació. Si ens atenem a les dades més actuals que tenim (any 2019), que no estan esbiaixades pels efectes de la pandèmia, en ocupació destaquen els mesos d'hivern i d'agost, com es pot veure en la Figura 1¹.

¹ Totes les figures mencionades en aquest treball es poden trobar a l'Annex de les darreres pàgines del treball.

Si ens centrem en d'on prové aquest turisme, i amb les dades que ens ofereix l'informe del Pla estratègic de Turisme 2016-2020 també facilitat per la Sra. Díaz, el turisme ve en la seva majoria de l'Estat, tot i que el turisme internacional està agafant cada vegada més pes, com es pot veure a la Figura 2. L'auge dels càmpings també és destacable, les darreres dades mostren com han anat augmentant les places fins a les actuals 3069, molt per darrere però de les places d'hotel que segueixen essent molt majoritàries (6491) i finalment tenim el turisme rural que ofereix 183 places. (Conselh Generau d'Aran, 2015)

Pel que fa a l'economia de les llars, podem establir que els ingressos anuals familiars de les famílies araneses és de 16.500€ anuals, cosa que representa estar gairebé un 10% sota la mitjana catalana. Per tant podem concloure que tot i tenir un PIB superior a la mitjana catalana els ingressos de les famílies araneses no reflecteixen aquesta riquesa generada al país, cosa que ens diu que els diners que es generen no acaben repercutint en la seva totalitat a l'Aran. (IDESCAT, 2019)

Si fem una breu ullada al mercat laboral podem veure que l'atur registrat l'any 2019 és de 275,4 persones de mitjana, essent el sector serveis qui més desocupació acumula (218,5). La taxa d'atur registral anual, que he calculat a partir de les dades d'atur registral trimestral, s'enfila fins al 5,895%, de les més baixes del principat. Els ocupats, identificats via afiliacions a la seguretat social, ascendeixen a 4700, que representen una taxa d'ocupació respecte la població d'entre 15 a 64 anys del 64,7 per cent (Observatori del Treball i Model Productiu, 2019).

Fent una breu ullada als tipus impositius, mencionar que la mitjana de quota íntegra de l'Impost de Béns Immobles (IBI) és de 278,1 euros anuals, que posteriorment ens pot servir pel càlcul de l'impacte, de la mateixa manera que la mitjana de recaptació provinent de l'IRPF que de mitjana es va situar en 6.179 euros l'any 2019 . (IDESCAT, 2019)

3. L'EXEMPLE DEL PASSAT

Suposar els efectes d'un esdeveniment futur sempre és un repte, però seria impossible sense disposar de dades objectives d'altres conjuntures similars. En aquest sentit cal fer una ullada exhaustiva als darrers Jocs celebrats arreu, centrant la cerca en contextos equiparables al que s'estudiarà en aquest treball. Per començar, cal destacar que degut a la situació actual de bloqueig derivada de la invasió d'Ucraïna, ha resultat impossible obtenir les dades referents als Jocs Olímpics d'Hivern de Sotxi del 2014. Per a cada un dels exemples que llegireu a continuació, s'ha contactat amb les institucions pertinents i obtingut les dades més acotades possibles. S'ha volgut aproximar a la realitat que viurà l'Aran durant els futuribles Jocs, seleccionant, quan les dades ho permetien, els municipis o territoris que van celebrar explícitament les disciplines que es celebraran a l'Aran: l'esquí d'estil lliure/acrobàtic i el surf de neu. No obstant moltes dades estaven mesurades en una escala regional que no permetien ser més específic, en tot cas serà sempre mencionada l'escala. També cal afegir que s'han escollit les últimes cites olímpiques que són equiparables a la situació en que ens trobarem al 2030. Tanmateix s'ha intentat tenir una base de dades sòlida que sovint les edicions celebrades fa més de quinze o vint anys no ens poden aportar.

3.1 Jocs Olímpics d'Hivern de Torí 2006

Els Jocs Olímpics celebrats a la regió del Piemont l'any 2006 van ser celebrats a diferents províncies de la regió italiana. Bardonecchia, que és on s'hi van desenvolupar les mateixes proves que es desenvoluparan d'aquí 8 anys a l'Aran, es troba dins aquesta regió, a la província de Torí. Els contactes per obtenir informació més acurada sobre la realitat economicosocial d'aquella època no van ser fructífers, ni per part del *Comune*² ni de les altres institucions pertinents. En aquesta vila que volta els 5.000 habitants s'hi va construir també una vila olímpica, de la mateixa manera que està projectada a l'Aran. Les dades que fan referència a la situació del mercat laboral engloben la regió del Piemont (Figura 3A), igual que les que fan referència al producte interior brut. Tot i això de les primeres en tenim parcialment dades concretes de la província de Torí, que es veuen reflectides a la Figura 3B i calquen els resultats de la regió. Malauradament aquestes només ens serveixen a tall orientatiu, perquè no les podríem comparar amb les dels altres territoris una vegada a l'apartat de prediccions d'hipòtesis, ja que els anys no serien coincidents (I.Stat, 2022; Congiuntura.Stat, 2022).

Una vegada extreta la informació d'interès es pot iniciar l'anàlisi. Per començar l'atur va veure's reduït considerablement durant els anys previs als Jocs i marcant el seu mínim l'any de la competició a la

² *Comune* és la nomenclatura que reben els consistoris dels municipis italians.

província que estem estudiant. No obstant, aquest atur va tornar a augmentar una vegada els Jocs van formar part del passat.

El fet més destacable sobre això és que tot i l'augment de l'atur en finalitzar la competició, la taxa ocupació també va augmentar (cosa que pot passar en períodes estacionals, com bé sabem, però és més estrany que passi en el global anual durant dos anys seguits). Aquest fet ens demostra que els Jocs van fer que més gent estigués disposada a treballar: van entrar a la força laboral quan probablement abans no hi eren. L'ocupació va seguir augmentant i per tant cada vegada hi havia més gent amb feina i contribuint. El que això sembla indicar és que l'efemèride va comportar una creació de feina més enllà dels Jocs, que va fer que la taxa d'ocupació augmentés. També va fer que hi hagués més gent que volgués optar a aquestes feines que s'estaven creant ja que el seu nou cost d'oportunitat post Jocs era més alt que el seu salari de reserva.

Si fem una ullada al PIB de la regió del Piemont, la Figura 4 ens mostra com durant els anys previs i de celebració dels Jocs va en augment mentre que a partir de l'any 2007 (el 2008 ens reflecteix les dades) hi ha un estancament. Adjuntant dades més enllà del 2009 en els indicadors es veu reflectit l'efecte de la crisi que es va iniciar a finals de 2008 i a Itàlia principalment l'any 2009. A la Figura 5 també s'hi destaca l'aportació que fan els sectors estretament relacionats amb els Jocs Olímpics i la seva contribució al valor afegit brut del Piemont. Els sectors que s'han escollit, ja que estan estretament relacionats amb la celebració d'uns Jocs, són construcció i serveis. Es poden consultar més detalladament dins la classificació NACE³ Rev. 2. L'any de la celebració dels Jocs ambdós sumaven conjuntament un pes que representava un 77,5% aproximadament del VAB total.

Cal mencionar, també, que segons l'informe publicat per la pròpia web dels comitè es destaca que des de l'anunci de la tria de la ubicació fins a l'any posterior de la celebració dels jocs es van crear un total de 26.000 llits d'hotel, dades a les quals no he tingut accés i que no especifiquen els portals estadístics italians, per tant no podem concretar quin ha estat aquest augment proporcionalment (COI, 2020).

3.2 Jocs Olímpics d'Hivern de Vancouver 2010

Quatre anys més tard l'elit de l'esport de neu i gel es va tornar a citar en uns Jocs Olímpics, en aquest cas a la Columbia Britànica. L'any 2010 el món estava immers en una greu crisi, hi havia països com el Canadà que van saber sortir-se'n millor i d'altres que no hagueren estat capaços d'organitzar un esdeveniment com aquell. Els Jocs de Vancouver sempre romandran a la nostra memòria amb una taca, un fatídic accident que va dur a la pèrdua d'un esportista que entrenava prèviament a que iniciés la competició de Luge.

³ NACE. Nomenclature of Economic Activities.

En l'aspecte econòmic vaig establir contacte amb l'ajuntament de West Vancouver que, com Bardonecchia, acollia les proves que a priori s'hauran de celebrar a l'Aran. Altra vegada em van respondre que no tenien constància que es recollissin dades a nivell del districte de West Vancouver per les variables que els vaig sol·licitar i em van dirigir a la seva cambra de comerç (Roizman, 2022), cosa que tampoc va donar fruits. Així doncs la informació que tenim per a fer l'anàlisi dels Jocs de 2010 s'obté ampliant una mica l'espectre i agafant les dades disponibles de Vancouver, sempre amb les dades anuals disponibles. (Statistics Canada, 2022)

Per començar, a la Figura 6 es fa palès que, com va passar a Torí, l'any dels jocs a la ciutat de Vancouver s'experimenta un considerable descens de l'atur i un augment de l'ocupació. Tenint en compte que estàvem entrant en una cruent crisi que havia fet perdre desenes de llocs de feina, els Jocs van frenar aquest descens pronunciat i van estabilitzar les taxes. No obstant, en acabar aquests jocs l'atur es va disparar altra vegada i sobretot va caure l'ocupació a la ciutat. Posteriorment, l'any 2012, torna a descendir, però l'ocupació no remuntà. Per tant s'inscriu més gent a l'atur donada la necessitat de tenir una mínima estabilitat però no es tradueix en més gent amb feina.

Pel que fa al producte interior brut, clarament es veu distorsionat l'any previ als Jocs per l'esclat de la crisi de finals de 2008, tanmateix la recuperació és immediata i l'any de la competició ja torna a estar a nivells del propi 2008. L'evolució del global del país i de la regió de la British Columbia és força semblant, els cicles de creixement són els mateixos tot i que sembla que el creixement de la regió post-Jocs és més lent que el del territori nacional (Figura 7). Probablement sigui més lent pel pes que hi tenen sectors més afectats com construcció i serveis que, tot i haver celebrat els Jocs, no han pogut assolir les xifres que tenien prèviament mentre es feien les infraestructures i construccions necessàries que van mantenir el creixement de la regió per sobre del creixement nacional. De la ciutat de Vancouver només en tenim dades des dels Jocs en endavant. Podem establir que el PIB de la regió metropolitana es manté estable, no difereix en excés dels altres territoris però no oscil·la. Això sí, la caiguda de l'any 2012 als PIB regional i nacional no afecta al PIB local, cosa que ens indica que els Jocs poden haver tingut un efecte en impulsar la ciutat en un creixement no desmesurat però sí constant.

Finalment, com ja es va fer en l'anterior exemple, cal destacar més l'evolució del pes de les indústries directament relacionades amb els Jocs respecte el total de les indústries. En aquest cas el portal estadístic del Canadà ens facilita les dades del PIB a preus bàsics i el percentatge d'influència de cada sector seguint el codi NAICS⁴ (similar al NACE Europeu) on hem triat les mateixes categories que vam triar per a calcular el mateix als Jocs de 2006, serveis i construcció. A la Figura 8 veiem de manera molt representativa com els anys previs a l'esdeveniment hi ha un increment exponencial (només aturat puntualment quan la caiguda de Lehman Brothers) que es dispara sobretot entre els anys 2009 i 2010, cosa que té sentit tenint en compte que s'havien de construir infraestructures i organitzar els serveis per

⁴ NAICS (North American Industry Classification System)

al desenvolupament de la competició. El que encara és més eloqüent és com a la Figura 9 es veu l'augment de treballadors en els dos sectors involucrats en els anys previs als Jocs, des dels anys 2003-2004, i es veu particularment l'increment dels dos anys abans de la celebració i durant l'any dels jocs, amb els increments pronunciats en els dos sectors estudiats, tot i el xoc negatiu de 2009. El que ens deixen clares les dues figures recentment esmentades (sempre referents a la regió de British Columbia) és que, de no ser pels Jocs, la caiguda en treballadors i en PIB hagués estat molt notable, cosa que encara hagués afectat més l'atur que veiem a la Figura 6.

Un afegitó que hem pogut obtenir gràcies a les dades ofertes per les autoritats canadenques són les visites de turistes per mesos. Si s'observen les dades referenciades a la Figura 10 es veu que hi ha un canvi general en el comportament del turisme des de l'esclat de la crisi. Per evitar un biaix a la baixa sobre l'efecte dels Jocs en les visites estrangeres hem volgut agafar la mitjana de visites en un mes de febrer a la regió de British Columbia només pels anys posteriors a l'esclat de la crisi 2009-2013, ja que les dades prèvies donaven una xifra de visitants que l'any 2010, de no ser pels Jocs, no s'hagués obtingut. A la Figura 10 es pot veure com la mitjana de visitants queda molt superada l'any dels Jocs, i que de no ser per aquests probablement les dades no serien tan bones.

3.3 Jocs Olímpics d'Hivern de Pyeongchang 2018

Els Jocs més recents que estudiaré, ja que dels d'aquest mateix any 2022 celebrats a Pequín encara no hi ha prou dades per extreure'n conclusions ni a curt ni a mitjà termini. La vila de Pyeongchang es troba situada al nord de Corea del Sud i té una població que ronda els 40.000 habitants, la més baixa dels casos estudiats fins ara. No obstant la població on s'hi van celebrar les proves assimilables a les que se celebraran a Baqueira Beret compta amb menys habitants que la Val d'Aran. Amb tot, cal mencionar que en termes de població probablement el comptat de Pyeongchang sigui el més assimilable a l'Aran. En establir contacte amb les autoritats del govern sudcoreà que s'encarrega de l'estadística nacional es van excusar de no tenir dades de la vila de Bongpyeong (on s'hi van celebrar les proves del nostre interès) per falta de recollida de dades, tot i això em van proporcionar tant les del comptat de Pyeongchang com les de la província de Gangwon, totalment rellevants per l'estudi (Jaehyeok, 2022).

Si ens fixem en la taxa d'atur es veu un clar descens mentre es van apropant els jocs, a més podem veure que la taxa d'ocupació respecte la població en edat de treballar també augmenta (Figura 11). Com vam poder veure en el cas de Torí, aquesta dada segueix augmentant posteriorment als Jocs, tot i que també ho faci la taxa d'atur, cosa que ens torna a indicar que una vegada passats aquests la població té més predisposició a entrar a la força laboral. Els motius no els sabem, podrien ser des de la creença que la zona tindrà un impuls econòmic, el veure que les persones de cercles propers troben feina o la il·lusió posterior a l'esdeveniment; en tot cas això seria objectiu d'un altre estudi i no d'aquest. Finalment vull mencionar l'impacte de la pandèmia del 2020, que no té absolutament cap vincle amb les dades

anteriors. És important remarcar que són dades de tota la província. Afortunadament també tenim dades bianuals (nosaltres agafem la primera part de l'any per poder comparar temporalment i estadística) del comptat de Pyeongchang i els resultats són subtilment diferents com es veu en la Figura 11. No hi ha absolutament cap tendència més enllà d'una marcada estabilitat, si bé és cert que abans dels Jocs l'atur cau al mínim. Però les dades d'atur a la població són tan minses que amb una població tan reduïda hi pot haver un biaix molt gran; això ens pot servir per prendre nota quan suposem els diferents escenaris per a l'Aran.

Com en els altres exemples, una de les mesures més necessàries és la de comparar el producte interior brut dels territoris on se celebra. Així doncs en la Figura 12 es pot veure la comparativa entre el PIB per càpita de la regió de Gangwon i nacional. Veiem que sí que és cert que des de la proclamació de la candidatura com a guanyadora hi ha un augment del creixement del PIB, però no es manté en el temps i aviat torna a equiparar-se amb el nacional, subtilment per sobre on s'apropa a la convergència amb el nacional, cosa totalment normal en les societats occidentals tal i com hem estudiat a Macroeconomia. Sí que és cert que el país pateix una davallada els anys 2017-2019 que la província de Gangwon també experimenta però en menor mesura, ja que el creixement del PIB l'any 2018 fa que les dades no siguin tan dolentes com al conjunt del territori (Statistics Korea (KOSTAT), 2022).

Per concloure amb l'anàlisi d'aquests Jocs, fem una ullada als sectors que ja hem esmentat diverses vegades. Primer avaluem l'impacte en el valor afegit d'aquests sectors a la província de Gangwon i posteriorment mirarem els treballadors a ambdós sectors a Pyeongchang, ja que aquestes dades sí que les tenim disponibles per a aquesta reduïda zona. Per començar, cal dir que tot i l'aparent baixada de contribució dels sectors involucrats en els Jocs, durant els anys previs i la celebració d'aquests, les oscil·lacions són ínfimes (Figura 13). El mateix succeeix amb les dades de la Figura 14 sobre els treballadors d'aquests dos sectors a la zona de Pyeongchang. Tota la informació referent als sectors es fa mitjançant la classificació NACE Rev.2.1 equivalent a Corea del Sud, per poder-la assimilar als altres exemples on ja s'ha utilitzat tant NACE com NAICS. La conclusió que extraïem és que els Jocs de 2018 no van suposar un augment en els sectors involucrats. Per tant, tot augment que hi pugui haver en el PIB o en l'ocupació no serà efecte directe de la riquesa creada ni conseqüència de l'activitat dels sectors involucrats en la celebració d'aquests.

4. ELS JOCS DE 2030

4.1 Organització i infraestructura a la Val d'Aran

Si bé és cert que la candidatura dels Pirineus és molt atractiva i portar Barcelona al nom li dona un ressò notable, les interferències polítiques amb les desavinences i el descontentament per part del Comitè Olímpic Espanyol amb les constants negatives del govern d'Aragó a totes les propostes fan trontollar una mica la solidesa d'aquesta possibilitat. No obstant, en aquest treball em basaré en les propostes presentades i avalades des d'un inici que reparteixen les proves en ambdós territoris, a falta de saber com acabarà aquest espectacle polític del qual en som mers espectadors.

Els Jocs Olímpics d'Hivern de l'any 2030 s'iniciaran el dia 8 de febrer i s'allargaran fins el diumenge 24 de febrer⁵. Pel que fa a les proves, si ens basem en els Jocs Olímpics que s'han celebrat aquest any a Pequín, podem concloure que les dues disciplines que es duran a terme a l'Aran englobaran un total de 24 proves (13 d'esquí d'estil lliure o acrobàtic i 11 de surf de neu). Això ens servirà a posteriori per usar les estimacions d'ingressos per venda d'entrades.

Una de les condicions que des de la candidatura s'han establert i que el COI exigeix és que no es facin obres de nova construcció (p.e.: noves estacions d'esquí) que quedin obsoletes; sempre s'han d'usar infraestructures existents (COI, 2022). Baqueira ja té tota la infraestructura preparada però les dues competicions que se celebren a la zona es troben en un sector on només s'hi pot accedir per una carretera de poca capacitat i que no pot absorbir tota la demanda de visitants. Per aquest motiu es planteja la construcció d'un telecabina per accedir a la zona de competició (sector Beret) des de Baqueira 1.500 i deixar la carretera tancada per vehicles autoritzats i emergències. El sector de Beret està servit per diversos remuntadors però la zona de competició en té tres de disponibles, el telecadira (TSD) Dera Reina, el Telesquí (TQ) Fernández Ochoa i el telecadira Blanhiblar.

Si ens basem en les quotes de participants dels Jocs Olímpics celebrats aquest any a Pequín, a priori la capacitat de tots tres podrà suportar l'ús d'aquests remuntadors per part dels 238 competidors de surf de neu i dels 284 d'esquí acrobàtic, tots ells amb els seus respectius equips tècnics (en total 865), a més dels *písters*⁶ i altre personal de l'estació, ja que tenen una potència de transport de 3.000 pers./hora el telecadira Dera Reina, 2.880 pers./hora el TSD Blanhiblar i 1.441 pers./hora el TQ. Fernandez Ochoa (Ubeira, 2022). Les zones on s'han de celebrar aquestes proves s'anomenen de manera anàloga als seus remuntadors, així doncs a Blanhiblar, amb una capacitat de 14.000 espectadors, s'hi celebraran tant les disciplines de surf de neu com d'esquí acrobàtic; mentre que a la Reina s'hi celebrarà tot el que té a veure amb l'esquí acrobàtic amb una capacitat de també de 14.000 espectadors, 4.000 asseguts i 10.000

⁵ Sempre segons els plans del Comitè Olímpic Internacional.

⁶ *Písters* és com s'anomena al personal de seguretat de pistes de les estacions d'esquí.

dempeus, en les zones habilitades pel públic amb entrada. (Oficina Tècnica del programa de preparació de la Candidatura Barcelona - Pirineus. Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya, 2021)

Tanmateix aquests Jocs hauran de portar al Pirineu un seguit de tecnologies i avenços en mobilitat, connectivitat i infraestructura que s'hauran de desenvolupar en els anys previs, així com les construccions d'habitatges pertinents. En aquest sentit es projecta una Vila Olímpica a les diferents seus (anomenats clústers al Pirineu), que en el cas de l'Aran s'ubicarà o bé a l'actual aparcament de Baqueira o bé a les antigues casernes militars de la capital, Vielha. Mitjans, Família Olímpica i d'altres grups de públic general s'allotjarien en places hoteleres de la vall i zones adjacents, representant en conjunt un total de 7.040 espectadors (Martínez Belló, 2020)

La Candidatura ha escollit un *dia tipus* que, a priori, ha de ser representatiu de la resta de dies de la competició, aquest dia s'espera una arribada de 34.600 espectadors (Martínez Bello, 2020) sumant les dues zones del sector Beret. Aquests superen la capacitat de públic que acollirà les graderies, però com s'ha comprovat recentment a la pròpia estació per un servidor amb la celebració del Freeride World Tour el passat gener, no es pot fer pagar per assistir a un esdeveniment a una muntanya que és d'accés públic. Això és així ja que a més de les graderies, la competició es pot observar des de diverses ubicacions, fins i tot des d'un telecadira mentre és l'espectador qui practica l'esport, o simplement ser a la vall sense assistir a l'espectacle esportiu. En aquest sentit l'informe de la candidatura assumeix que l'estació es trobarà a mig gas degut als Jocs, cosa que no va dir en cap moment el Director Comercial de Baqueira com veureu en la propera secció i que no té cap sentit donada la grandària de l'estació. Per tant aquesta assumpció respecte hostes i espectadors feta per la candidatura s'ha obviat completament.

Pel que fa a la organització, donat que encara ens trobem a molts anys vista i la candidatura no ha estat ni tan sols presentada, hi ha molts serrells que manquen. No obstant, sembla bastant evident que gran part de la tasca es durà a terme per part de Baqueira Beret, que haurà de prestar o llogar les seves instal·lacions al Comitè. Per saber més detalls organitzatius i de gestió d'aquest esdeveniment vaig mantenir una reunió amb el director comercial de Baqueira Beret, S.A., Xavi Ubeira, qui va resoldre alguns dubtes o incerteses sobre el desenvolupament de l'esdeveniment.

4.2 El paper de Baqueira Beret

Per poder ser més concrets en els següents apartats calia tenir el punt de vista més important d'aquest treball, el dels responsables del terreny on s'han de disputar les proves. Primerament, cal deixar clar que Baqueira Beret no és l'inversor que es busca quan es fa referència a la inversió privada en els pressupostos dels Jocs, així ho va confirmar el seu director comercial. De fet la inversió que s'hagi de fer a l'estació des de nous remuntador o moviments de terra per als estadis de competició aniran a càrrec del comitè organitzador (Ubeira, 2022).

Durant l'entrevista⁷, Ubeira comentà que Baqueira no es planteja, com a mínim ara mateix, fer cap inversió per a la celebració dels Jocs, assegura que ells seguiran amb el seu pla d'expansió però que de moment no hi tindrien cap influència. Això sí, va dir que la inversió privada ja esmentada, tot i no fer-la ells, podrien col·laborar-hi fent-ne la primera inversió si després recuperen els diners via subvencions del Comitè. Afegeix que l'estació ja arriba als seus màxims en moments puntuals de la temporada i que espera que els Jocs puguin fer-ho augmentar però que avui en dia ja tenen l'ocupació màxima esperable, és a dir, no “necessitarien” els Jocs per a que hi anés més públic.

També va afegir que creu que els remuntadors actuals tenen capacitat suficient per a les proves, però que no descarta que se'n pogués construir algun més de manera temporal, en tot cas ens diu que sí que es construirà el telecabina de Baqueira fins al Pla de Beret i que posteriorment seria una instal·lació que ells tenen intenció de què es quedés ens mans de la estació. Pels càlculs i comparant amb el telecabina ja existent al sector de Baqueira, assumim que aquest nou remuntador tindria una capacitat d'unes 4.000 persones per hora. Sobre l'ús de l'estació, ens assegura que moltes vegades es deixen sectors o pistes per fer competicions i que els remuntadors podran seguir en servei pel públic general i pels esportistes; en tot cas puntualment hi podria haver alguna restricció.

Comentà que de moment les proves que es plantegen són les que s'han mencionat en aquest treball des de l'inici, ja que la Generalitat els va preguntar què tenien capacitat per fer i ells van respondre que de neu podien fer qualsevol de les disciplines a les seves instal·lacions, donades les característiques de l'estació. Ubeira també ens diu que no són propietaris del pàrquing on suposadament anirà la vila olímpica (en el supòsit de fer-la a Baqueira) i que les construccions que s'hi facin aniran a càrrec del COI i del seu ús posterior encara no se'n sap res. També esmentà la construcció de diverses millores en mobilitat per a l'accés a la zona de Baqueira per la C-28⁸, sobretot mitjançant transport públic, que seran detallades en l'apartat inversions, basat en les projeccions que té fetes la Generalitat d'infraestructures necessàries, entre d'altres.

Finalment, comenta que tant des del punt de vista empresarial com del personal estan il·lusionats amb aquest projecte i que el més important per ells és, més enllà de l'efecte d'aquelles dues setmanes d'elit mundial competint a l'essència dels Pirineus que és l'Aran, la reputació que en puguin extreure i les visites que posteriorment se'n derivin de l'efecte d'aquells dies d'alt voltatge.

4.3 Les inversions

Per a la celebració d'un esdeveniment d'aquestes característiques calen centenars de milions d'euros en inversions de diferents tipus, ja sigui en infraestructures, organització, marxandatge, allotjament,

⁷ La transcripció de l'entrevista es pot trobar a l'Annex de les darreres pàgines del treball.

⁸ La C-28 és l'Eix de l'Alt Pirineu. Uneix l'Aran amb el Pallars Sobirà passant pel Port de la Bonaigua.

hostaleria i restauració, entre moltes d'altres. En aquesta secció volem fer un resum de les inversions que estan projectades per a aquests jocs al clúster de muntanya de l'Aran, i saber a qui corresponen totes i cada una d'aquestes.

Per començar cal diferenciar entre les inversions que correran a càrrec del COJO (Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics), que són la majoria, i les que aniran a càrrec d'altres entitats o institucions. Totes aquestes dades estan previstes i establertes per la Generalitat de Catalunya en el seu arxiu d'informes relatiu als Jocs (Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya, 2022). Cal mencionar que aquí es resumiran totes les inversions que recaiguin dins el territori de l'Aran, i que posteriorment, a l'apartat corresponent a l'impacte, s'avaluaran els impactes directes i indirectes, on evidentment part d'aquestes inversions hi seran incloses per valorar-ne els seus efectes.

Per començar, cal esmentar que a la zona de l'Aran es preveuen dos àmbits de competició anomenats Reina i Blanhiblar. El document tècnic en què es basa tota aquesta secció i en especial aquesta subsecció detalla que la inversió necessària per a que la competició es pugui desenvolupar a l'Aran és de 23.766.300€ d'inversió temporal i de 35.570.000€ d'inversió permanent, només pel que respecta als estadis de competició. Hi haurà petites despeses extres en altre material, per exemple per entrenaments.

Si detallem aquesta inversió que s'extreu de l'informe del Departament de Presidència sobre inversions tenim que per infraestructures temporals el Comitè Organitzador invertirà 23.766.300€ durant els dos anys previs a la celebració dels jocs, es destinaran a sales de premsa, altres infraestructures temporals, delimitacions d'espai, lloguers i d'altres inversions organitzatives necessàries. A més cal sumar-li la inversió de la vila olímpica. Dividint entre dos la inversió que es fa en ambdós clústers d'Aran i Cerdanya (assumint una paritat que reflecteix força la distribució d'esportistes i proves) aquesta inversió suposaria 5.812.500€ per al funcionament. Aquests gairebé 6 milions sumats a la inversió necessària de construcció definida en 56.500.000€ crearien 1.250 places d'allotjament en uns 300 habitatges d'una mitjana de 85m², independentment de la zona de construcció que encara es debat entre Vielha o Baqueira, ambdues de titularitat pública, que obriria després un ventall d'opcions de gestió. També s'hi consideren despeses corrents, com les energètiques.

Un dels punts més importants en un esdeveniment com el que estem tractant són les infraestructures viàries. En l'informe general de la candidatura s'especifiquen infraestructures en dos branques, les imprescindibles i les recomanables. Aquestes darreres no les comptarem perquè l'objectiu del treball és calcular l'impacte econòmic dels Jocs i les recomanacions per al bon funcionament (com a mínim en aquest país) no sempre s'acaben complint. Entre les imprescindibles tenim la reforma de la carretera que dona accés al Pla de Beret, la construcció del Telecabina amb capacitat per a 4.000pers./hora entre Baqueira i Beret (28 milions d'euros) i la construcció d'una esplanada per a la maniobra d'autobusos de gran mesura (Generalitat de Catalunya, 2021).

5. PREDICCIÓ

5.1 Impacte

5.1.1 Impacte Directe

Fins ara hem usat les experiències dels Jocs passats per fer una predicció de les situacions més probables que poden comportar uns Jocs, des de les més bones a les que no en prediuen cap benefici a curt i mitjà termini. El que es vol posar de relleu en aquesta secció són les dades fefaents que es poden esperar de l'esdeveniment en termes de generació d'activitat econòmica. En l'obtenció d'algunes prediccions ens recolzarem en les dades que tenim disponibles referents a les places d'hotel i la previsió d'arribada de persones a la vall, a més, les noves infraestructures que es puguin construir poden portar a la generació de mà d'obra i de compra-venda d'immobles. La restauració també es veuria beneficiada d'aquest increment de visitants, així com d'altres establiments de venda al detall. No serà una tasca fàcil estimar totes aquestes xifres, però una vegada realitzat, podrem veure a quina de les tres hipòtesis anteriors ens apropem més. A més caldrà tenir en compte la proporció de tots aquells ingressos que percebran tant el COI com les altres institucions ponderant el pes de l'Aran en aquestes competicions, tenint en compte que respecte el total de les proves celebrades (i com ja va referir Ubeira en l'entrevista que se li va fer) el nombre d'esdeveniments celebrats a l'Aran representaria al voltant d'un 22% dels esdeveniments totals dels Jocs de 2030 ja que se'n celebrarien 24 d'un total de 109, segons els esdeveniments celebrats als darrers Jocs de Pequín 2022 (COI, 2022).

Podreu veure que tot i tenir dades generals que fan referència a la despesa dels turistes a Catalunya (on s'inclou allotjament, restauració, etc.) he preferit separar aquestes variables ja que en alguns aspectes (com l'allotjament o el paquet turístic) tenim dades molt acurades pel territori estudiat; mentre que en d'altres (p.e: restauració) usarem prediccions més generals que després aproximarem a la realitat aranesa.

Segons les dades que es desprenen dels informes publicats pel Departament de Presidència, s'espera l'arribada de milers de persones a la Val d'Aran. Per començar cal comptar amb els esportistes i els equips nacionals integrats. Com ja s'ha dit en la part explicativa sobre els Jocs, els esportistes i els oficials que els acompanyin seran al voltant de 1.250 persones (els qui viuran a les viles). A aquests cal sumar els 7.040 que s'esperen entre mitjans, família olímpica i visitants amb pernoctació. A més, es considera que hi haurà molts espectadors que vindran directament des d'altres punts de l'Estat o de l'Àrea Metropolitana de Barcelona però que no faran nit. Com s'ha comentat anteriorment, enlloc de mesurar el nombre de llits mesurarem el nombre d'habitacions i el seu preu mitjà per fer una estimació de l'impacte hotelier. Per començar cal dir que actualment l'Aran disposa de 2.823 habitacions d'hotel i que totes aquestes estarien ocupades, comptant que la facturació mitjana pel mes de febrer per habitació ocupada a l'Aran és de 146,96€ (IDESCAT, 2022) i que totes les habitacions estarien ocupades durant tot el mes de febrer (28 dies) com a mínim (ja que hi ha tota la família olímpica, mitjans

i altres ja mencionats presents des de dies abans i dies després) estaríem parlant d'un impacte de 11.626.306,2€ tan sols en ocupació hotelera. Sabem, per les dades que s'han aportat en l'apartat descriptor de l'economia aranesa, que el mes de febrer de 2019 hi va haver una ocupació del 68,9% i que la ocupació al sector hotelier mesurada en persones treballant a la Val d'Aran en aquell mes, en total i no en cap de setmana per equiparar-ho amb l'ocupació, va ascendir a 315 a Vielha i 707 al Naut Aran, sense dades disponibles del Baish Aran (on la representació hotelera és molt més minsa). Sabent que al Baish Aran hi ha 107 habitacions i sabent la gent empleada al Naut Aran per 1433 habitacions, podem fer una mitjana de la gent que treballà al Baish Aran en aquell període, que serien 53 treballadors. Si sabem que l'ocupació del febrer de 2019 és del 68,9% això, segons l'INE, representa donar feina a 1075 persones. La quantitat de persones empleades doncs amb un 100% d'ocupació ascendiria 1560 treballadors, això significaria un augment d'un 46% amb més de 485 llocs de feina creats només en treballadors d'hotels. Actualment l'atur registrat per sectors ens diu que l'any 2021 a l'Aran de mitjana hi havia 315,6 persones aturades al sector serveis, dada extremadament interessant que ja es deixa entreveure: la població aturada del sector a l'Aran no seria suficient per cobrir la demanda de treballadors, de fet sumant tot els sectors tampoc seria possible (397,9). A tot això mencionar que s'ha obviat les cases rurals (que no arriben a una vintena) ja que el seu impacte en comparació era molt menor degut tant a la quantitat com al personal necessari per al seu funcionament (INE, 2022).

Si calculem més enllà de la relació amb l'allotjament, inevitablement hem de parlar de comerç i restauració, altres focus de generació de riquesa a la vall i sobretot en èpoques o esdeveniments d'afluència massiva de visitants. Per mesurar l'impacte que es podria generar d'aquests sectors hem recorregut altra vegada al Pla de Turisme 2016-2020 del Conselh d'Aran, i hem calculat que la mitjana diària de despesa d'un turista a Catalunya en restauració suposa 17,68€. Assumirem aquesta despesa però sabent que actualment la marca turística Aran té els preus més elevats, com hem pogut veure en l'exemple hotelier, tendència que també ens assenyala l'IPC del passat mes de maig de 2022 que ens mostra com les dades d'inflació de la Província de Lleida són bastant més elevades que les del global de Catalunya.

Així doncs si com s'ha esmentat a l'apartat sobre l'organització en el dia tipus s'esperen un total de 34.600 visitants, i la seva despesa en restauració mitjana hem assumit que és 17,68€, tenim que l'impacte econòmic generat per dia a la restauració és de 611.728€ per dia de competició. Ara bé, aquests dies de competició seran 15, que són els que comptem que potencialment els més de trenta-mil visitants gastaran en restauració, però pels 5.495 que són allotjats a l'Aran (Martínez Belló, 2020) comptem que probablement els dies de permanència seran més (per motius organitzatius i de competició). Dels 5.495, els 1.755 de públic general s'hi quedaran un mínim de dues nits més donades les hores de competició, la del dia abans de l'inici de l'esdeveniment i la posterior a l'últim dia. Mentre que per la resta de personal assumim que la família olímpica (1.390 pers.) hi serà un mínim de 28 dies que agrupa el mes de febrer i que la meitat dels mitjans de comunicació marxaran com públic general

allotjats una vegada acabin els jocs (1.175 pers.) mentre que l'altra meitat es quedarà el mateix mínim de dies que la família olímpica per cobrir a l'inici els entrenaments i al final les reaccions, celebracions i valoracions. No es tenen en compte els esportistes per la poca xifra de persones que representen i perquè la seva despesa no seria la mateixa en tant que estan en qualitat de professionals amb normes estrictes de consum i lleure. I aquesta assumpció que acabem de fer per la restauració la podem fer per tota la resta de variables de la despesa mitjana del turista. Si sumem totes les xifres (excepte l'allotjament que ja ha estat calculat i que no seria aplicable a tots els més de trenta mil espectadors i el paquet turístic que l'agafarem de les dades que ens va aportar el director comercial de Baqueira Beret) estariem parlant d'una despesa de 77,73€ (Conselh Generau d'Aran, 2015; INE, 2022). Així doncs totes les dades referents al sector turístic pel que fa a l'impacte econòmic serien les següents:

$$77,73€ \times 34.600 \text{ visitants esdeveniment} \times 15 \text{ dies de competició} = 40.341.870 €$$

$$77,73€ \times 5.495 \text{ visitants allotjats} \times 2 \text{ dies extres} = 854.252,7€$$

$$77,73€ \times (1.390 \text{ família olímpica} + 1.175 \text{ mitjans}) \times 13 \text{ dies extres} = 2.591.906,85€$$

Ara, usant les dades que tenim sobre el preu mitjà del forfait, facilitat per Xavi Ubeira⁹, que el situava en 42€ forfait (Ubeira, 2022), calcularem quin és l'impacte econòmic del paquet turístic, al qual se li sumarà el preu més baix de lloguer d'esquis que s'ha trobat a la web de l'estació que és de 28€ (Baqueira Beret SA, 2022). Ho assumirem per a un 5% dels visitants, que són una xifra raonable de persones que lloguen els seus esquis als centenars de centres per no haver-los de carregar des de les seves ciutats d'origen. Cal dir que assumim que totes les persones que accedeixen a la zona de competició de Beret, donat el tancament de la carretera, ho fan mitjançant el telecabina i, per tant, amb la possessió d'un forfait. No obstant cabria la possibilitat de que tothom qui tingués entrada duqués inclòs el transport per telecabina en el preu; però hem optat per separar-ho ja que Baqueira tractarà aquest nou remuntador com a seu, o aquesta és la seva intenció, segons es va despendre de l'entrevista amb el seu COO¹⁰.

$$\text{Paquet turístic: } 42€ \text{ forfait} \times 34.600 \text{ visitant esdeveniment} \times 15 \text{ dies} \\ + (34.600 \times 0.05 \times 28€ \times 15) \text{ lloguer equip} = 22.524.600€$$

Ara a aquests diners li podem sumar els relatius a les altres branques del sector serveis involucrades directament, ja que les indirectes (des d'assistència sanitària a reforços policials així com l'extra de personal de gestió i administratiu necessari) s'inclouen dins l'àmbit de l'impacte indirecte, i obtenim:

$$11.626.306,2€ + 43.788.029,55€ + 22.524.600€ = \mathbf{77.938.935,75€ \text{ directe serveis}}$$

Per calcular l'impacte d'aquest sector serveis en mà d'obra, el que es farà serà calcular l'increment de visitants en un mes de febrer normal i aquest esperat amb més de trenta-mil, d'aquí se n'extraurà l'ocupació mensual esperada i se li descomptarà la que ja tenim calculada més acuradament per a

⁹ La informació detallada es pot trobar a la transcripció de l'entrevista, a l'Annex del treball.

¹⁰ COO, Chief Operating Officer (director comercial).

l'allotjament. Si sabem que el dia tipus seran 34.600 visitants durant 15 dies vol dir que durant aquest mes de febrer estaríem parlant d'un mínim de 519.000 visitants a l'Aran, una xifra mai imaginada. Actualment posant d'exemple les darreres vacances de Nadal, les de màxima ocupació de la història de Baqueira, van visitar la Val (amb dades de visitants a Baqueira, que és el focus principal d'activitat) van ser 159.000 (Baqueira Beret SA, 2022). Això vol dir un increment de 3,2642 punts percentuals. Si en el període nadalenc les persones afiliades a la seguretat social del sector serveis van ser 4.903 (IDESCAT, 2022) el mes dels Jocs passaríem a necessitar 16.000 persones, restant les que ja treballaven abans dels jocs serien **11.000 nous llocs de feina**, dels quals uns 500 serien en hotels com ja s'ha dit anteriorment, i els altres 10.500 formarien part de serveis com transport, comerços, restauració, personal d'estació d'esquí, entre d'altres.

Una vegada tenim els serveis encara ens queden tres branques prou grans. La primera, el *tíqueting*¹¹. Cal mencionar que aquests diners aniran a parar a mans del COJO, com veureu també en altres casos més endavant. Podria ser que part d'aquests es repartissin al territori, en el qual a l'Aran li tocaria la seva proporció. Segons els càlculs de capacitat de la candidatura, els preus estimats i les entrades que es posaran a la venda durant els 15 dies de competició tenim les dades directament extretes del pressupost general del COJO (Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya, 2022):

Resultat tíqueting: 21.902.400€ ingressos freestyle + 18.333.000€ ingressos snowboard
= 40.235.400€ de venda d'entrades

La tercera branca és l'impacte en el sector de la construcció. Com s'ha dit en l'apartat de les inversions i en l'apartat de les rèpliques dels Jocs passats, a l'Aran no es preveu una necessitat de construir habitatges hotelers ni residencials per a augmentar la capacitat de visitants, més enllà de la vila olímpica de Vielha/Baqueira. Així doncs tota construcció que es fes en aquest sentit no la considerariem impacte directe dels Jocs, simplement una jugada més de les empreses constructores i immobiliàries per edificar i vendre propietats en una zona d'alta reputació, com d'altra banda veiem any rere any a l'Aran

Així doncs, el sector construcció el basarem en la construcció, mai millor dit, de les infraestructures necessàries mencionades a la subsecció de les inversions: Carretera C-142B d'accés al Pla de Beret, plataforma de gir d'autobusos i telecabina d'accés a la zona de competició. Per calcular l'impacte econòmic que se'n pot derivat d'aquestes obres s'han usat les estimacions de la candidatura (en cas de ser disponibles) o s'han escollit obres similars que s'han dut a terme darrerament al Pirineu (equiparables a la carretera C-142B i l'esplanada de gir a la C-28). S'hi ha sumat també la inversió per la construcció de la vila olímpica, valorada en més de 56 milions d'euros. Donada la falta de dades en els documents d'adjudicació, més enllà de l'import d'aquesta,¹² el que es fa per aproximar les dades a

¹¹ *Tíqueting*, és la paraula usada per referir-se als ingressos per venda d'entrades.

¹² S'han consultat les licitacions i adjudicacions del portal de contractació pública de la Generalitat, no s'han trobat els projectes constructius de les obres usades com a referència esmentades.

la realitat esperada és sumar la inversió nova al valor afegit brut del sector de la construcció del qual en tenim dades (any 2019) i calcular-ne l'augment respecte el propi 2019. Posteriorment apliquem aquest percentatge d'augment a la quantitat de treballadors de l'any esmentat per saber les noves places de feina creades durant els anys de l'olimpiada. Com ja s'ha esmentat anteriorment la construcció del nou telecabina de Baqueira a Beret costarà 28 milions d'euros. Una obra similar a la que es vol dur a terme a la carretera de Beret i en una llargada similar és la que es va dur a terme a la C-28 a l'alçada del Port de la Bonaigua fa dos anys, valorada en 8,03 milions d'euros (Infraestructures de la Generalitat SAU, 2019) i finalment l'esplanada per al gir d'autobusos a la C-28 que podria consistir en l'asfaltat d'un apartador, comparada amb les altres obres tindria un cost negligible, per això l'obviarem. Pel que fa a les zones de competició, també s'han d'afegir els 35.570.000€ d'inversió permanent en els estadis de competició, que fan referència a moviments de terres i altres construccions a les pistes d'esquí. En total totes aquestes construccions suposarien un total de:

$$\begin{aligned} \text{Directe constr.} &\approx 8.028.549,77\text{€ aprox.} + 28.000.000\text{€} + 56.500.000\text{€} + 35.570.000\text{€} \approx \\ &\approx \mathbf{128.098.550,77\text{€}} \end{aligned}$$

Aquestes obres sumades al VAB de l'any 2019, representen un increment de 3,79 punts percentuals sobre les dades d'aquell any. Si traspassem això a les persones ocupades en la construcció durant aquell any de mitjana (541,25) i calculem l'augment tenim que podríem estar parlant d'un potencial de creació de **1.510 nous llocs de feina** en la construcció.¹³

I en l'apartat fiscal evidentment també estaríem parlant d'un impacte important. Des de l'impost sobre la renda de les persones físiques dels nous empleats o l'IBI dels nous habitatges de la vila olímpica. A aquests nous habitatges, a més, se li hauria de sumar el gravamen de la taxa corresponent als actes jurídics documentats per la declaració d'obra nova, que suposa un 1,5% del valor total de l'obra que hem assumit en 56.500.000€. Els altres impostos no els podem considerar tan fiables perquè, per exemple, no sabem el lloc de tributació de les empreses que puguin obtenir beneficis ni tampoc si serien públiques o privades, a més que n'hi hauria moltes beneficiades i de realitats molt diferents. Aplicant les dades que s'han explicat a la secció 2 sobre recaptació d'impostos:

Impost sobre la renda de les persones físiques:

$$6.170\text{€ de mitjana l'any a l'Aran} \times 12.500 \text{ llocs de feina nous} = \mathbf{77.125.000 \text{ € per any}}$$

Impost sobre Béns Immobles (IBI):

$$278,1\text{€ de mitjana l'any a l'Aran} \times 300 \text{ cases de la vila olímpica noves} = \mathbf{83.430\text{€ per any}}$$

¹³ Les construccions esmentades es concentren totes en un mateix any per a fer el càlculs ja que les seves característiques així ho permetrien.

Impost sobre actes jurídics documentats (obra nova):

$$56.500.000€ \text{ valor obra nova } \times 0,015 = \mathbf{847.500€}$$

Tot aquest és l'impacte considerat a curt i mitjà termini que s'entén com el període previ als Jocs i l'any de celebració d'aquests complet. Hi ha altres factors que el seu impacte es podran calcular més a llarg termini, com podrien ser l'efecte de les infraestructures o la reputació del territori, que seran tractats a la darrera secció, que obrirà la porta a futures extensions del treball.

5.1.2 Impacte Indirecte

L'impacte econòmic d'una activitat, esdeveniment o política deriva en diferents tipus d'impacte. En aquest treball i en totes les anàlisis d'impacte es fa més èmfasi en el directe, ja que és el que té més fiabilitat i el que és pot calcular amb millor afinació, tot i que després podria no complir-se. No obstant, existeixen dos tipus d'impacte econòmic més enllà del directe que es tractaran en aquesta subsecció: l'indirecte i l'induït, sobretot el primer.

L'impacte indirecte, que fa referència a la producció i ocupació generada indirectament com a resultat de les inversions produïdes s'ha calculat, en part, a l'apartat referent a l'impacte directe. L'augment de treballadors al sector serveis feia referència a tot el sector, incloent els altres serveis que també es poden veure involucrats indirectament com administració, personal sanitari o policia, entre d'altres. Així doncs és difícil discernir quin augment de mà d'obra forma part de cada branca d'activitat dels serveis perquè les dades no estan disponibles ja que es violaria la política de protecció de dades en quant a confidencialitat. Així que d'impacte indirecte tenim part d'aquests 10.500 treballadors no definits per activitat. Tanmateix sí que podem fer una aproximació de l'impacte en el valor afegit brut, aplicant l'augment considerat anteriorment i restant els beneficis directes del sector serveis estimats anteriorment en 77.938.935,75€. En el Pla Estratègic de Turisme d'Aran 2016-2020 es feia un càlcul d'impacte econòmic i en aquest s'establí que el febrer tenia un pes del 15,49%. Aquest percentatge el tenim en compte per discernir el VAB anual del 2019 per mesos i ponderant el pes del febrer, que ens dona un total de $275,5 \times 0,1549 = 42,67$ milions d'euros. Ara aquests diners els multipliquem pel 3,2642 calculat anteriorment i tenim:

$$42.670.000€ \times 3,2642 - 42.670.000€ = 96.613.414€ \text{ total increment serveis}$$

I li restem l'impacte directe obtingut anteriorment:

$$96.613.414€ \text{ increment total serveis} - 77.938.935,75€ \text{ directe serveis} \\ = \mathbf{18.674.478,25€ \text{ indirecte serveis}}$$

L'impacte indirecte del sector de la construcció pot tenir dues vessants, el que se'n faci de les construccions realitzades i la provenença dels materials usats per a la construcció. La indústria dels

materials de construcció a la vall no té gaire pes i els materials amb tota seguretat no provindran de l'Aran així que la segona vessant queda descartada. Un dels possibles impactes indirectes sí que seria la possible venda dels immobles construïts a la vila olímpica que conformarien un total de 300 habitatges de 85m² de mitjana que, com ja s'ha dit, fan un total de 25.500m² construïts. Fent una ullada al preu mitjà del metre quadrat a l'Aran (Idealista, 2022)¹⁴ podem establir:

$$25.500m^2 \times \frac{2.579\text{€}}{m^2} = \mathbf{65.764.500\text{€ en venda d'immobles (indirecte serveis)}}$$

A més, en la venda d'aquests immobles, s'incorrerien en accions que són susceptibles de ser gravades en forma de dos impostos: un ja el coneixem, el d'actes jurídics documentats (assumim que no seran HPO¹⁵, per tant, no n'estan exempts) i l'IVA del 10% que s'ha d'abonar en la compravenda d'un immoble, ambdós a càrrec del comprador i sobre el valor de venda. Així doncs tenim:

Impost sobre actes jurídics documentats (escriptura habitatge):

$$65.764.500\text{€} \times 0.015 = \mathbf{986.467,5\text{€}}$$

Impost sobre el valor afegit (IVA) per compravenda d'immobles:

$$65.764.500\text{€} \times 0.1 = \mathbf{6.576.450\text{€}}$$

Encara es podria calcular una part de l'impacte, l'induït que faria referència al consum i producció de les activitats que haurien rebut un impacte positiu per part dels altres sectors que l'haurien rebut de manera directa; però el seu impacte ja seria a més llarg termini i no tindria tant pes.

Finalment mencionar que també podríem considerar una part de l'impacte general dels Jocs (des de marxandatge a publicitat o drets televisius) atribuïbles a l'Aran. L'única manera de fer-ho seria multiplicant el pes dels esdeveniments celebrats a l'Aran de manera quantitativa (22%). Potser no és totalment fidel a com seria la realitat però és l'única manera que tenim de fer-ho. En la seva practica totalitat no tindrien cap impacte en el valor afegit ni per tant en el PIB de la vall. En total els ingressos del comitè organitzador, segons es desprèn del document d'ingressos del COJO, disponible al web del Departament de Presidència (Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya, 2022), es divideixen en diferents apartats dels quals ara ens centrarem en Patrocinis, el subapartat de Llicències i el d'Altres Ingressos:

$$\text{Proporció ingressos COJO: } (358.750.000\text{€} + 64.046.000\text{€} + 61.000.000\text{€}) \times 0.22$$

$$= \mathbf{106.435.120\text{€ ingressos COJO proporcionals}}$$

Si féssim una anàlisi cost-benefici, tindriem en compte quina proporció d'aquests recauen després en el territori organitzador, però el que ara volem calcular és el general de riquesa que generarien aquests

¹⁴ Consulta feta en un portal immobiliari per saber la mitjana de preus.

¹⁵ HPO. Habitatge de Protecció Oficial.

Jocs, independentment del beneficiari. No obstant en la següent subsecció si que especificarem si el beneficiari és la Val d'Aran, ja que estudiarem la projecció temporal de les dades comparada.

5.2 Rèpliques del passat

Amb les estimacions d'impacte sobre la taula, arriba el moment de fer una comprovació i veure si l'Aran, agafant les tendències del altres tres Jocs que hem estudiat, segueix alguna de les tendències que es plantegen a continuació, aplicant totes les dades de l'Aran. Les inicials concorden amb les més recents (2019) i les evolucions es fan amb les estimacions obtingudes en l'apartat anterior. Cal remarcar que les dades usades són les més acurades possibles en cada cas i que totes les projeccions estan basades en les dades que s'han ofert a l'apartat anterior. Les candidatures es comuniquen 7 anys abans i nosaltres calcularem l'efecte des dels sis anys abans, una vegada l'organitzador ja sap que ha estat escollit.

Així doncs tenim 3 escenaris a replicar a les dades actuals de l'Aran, resumides a l'inici del treball. Per els efectes en el mercat laboral i en l'economia de la zona els he classificat de la següent manera:

L'optimisme italià: els Jocs Olímpics d'Hivern de 2006 són els que han tingut un impacte econòmic més positiu en l'economia local torinesa, el global de les dades no són les millors, però l'evolució marca que la tendència positiva té una clara relació amb la celebració dels Jocs. A les Figures 15-20 es poden veure representades les tendències segons cadascun dels Jocs estudiats, en diferents colors.

La treva canadensa: els Jocs Olímpics d'Hivern de 2010 van suposar una moderació, a British Columbia, a la deriva negativa a la que s'afrontava Canadà així com la resta del món degut a la crisi. Mai sabrem quins haguessin estat els efectes sense la crisi. La regió, lluny de patir una gran caiguda, es manté i recupera. Sempre es troba per sobre de la mitjana nacional en PIB.

La impassibilitat coreana: els Jocs Olímpics d'Hivern de 2018 no van suposar cap canvi positiu en els sectors implicats de la regió de Gangwon ni tampoc al comptat de Pyeongchang, per més que les dades d'ocupació i PIB a la regió van en augment. També es percep una considerable pujada de la taxa d'atur.

Podem establir que en els casos on s'aprecia una clara relació en l'augment dels sectors involucrats en els Jocs de forma clara durant els anys previs i durant la celebració de l'esdeveniment, les dades a priori prediuen resultats esperançadors. No obstant, la primera observació que m'agradaria fer és que els resultats obtinguts en predir l'evolució de la Val Aran seguint la tendència de Pyeongchang ens donen unes dades dolentes pel que fa a la taxa d'atur. L'explicació més realista és que per a la celebració d'aquests Jocs d'Hivern de 2018, Corea del Sud va fer una inversió en què va construir des d'urbanitzacions a zones de competició completament noves, potenciant moltíssim la construcció que, com veiem, puja fins a l'any de la celebració dels Jocs i després cau, deixant una taxa d'atur a l'alça. Aquesta situació no sembla que sigui la que s'hagi de trobar en el desenvolupament de la candidatura a l'Aran. Primer, perquè a l'estació i a tota la vall s'hi hauran de fer mínimes inversions de capacitat de

transport, ja especificades com a imprescindibles a la secció 4, sobre l'organització dels Jocs. Segon, perquè la capacitat d'allotjament a la zona ja està garantida perquè hi ha suficients places hoteleres i d'altres allotjaments de temporada. Això és així perquè probablement l'expansió constructiva de l'Aran es va produir en el període en que va esclatar la bombolla immobiliària, amb els màxims d'habitatges nous construïts (IDESCAT,2022). A més actualment ja està gran part del sòl edificable edificat, tot i que no sabem mai quan es pot produir una modificació del POUM.¹⁶

Descartada l'opció coreana sembla que les dues restants van tenir un impacte més positiu, com a mínim la italiana. Cal dir que la de Vancouver es va veure clarament afectada per la crisi econòmica ja que tant l'any previ com l'any de celebració dels Jocs van coincidir amb els anys més cruentos de la crisi de fa 13 anys i escaig. Si l'Aran seguís una tendència on la construcció tingués un pes cada vegada més notable, s'assimilaria molt al recorregut que els Jocs de Vancouver de 2010 van seguir durant els anys previs fins que la crisi ho va aturar parcialment. No obstant, com hem dit, tots els informes que la candidatura ha aportat fa unes estimacions de visitants que en cap cas farien necessària la construcció de nous edificis ni residencials ni hotelers ja que l'arribada d'espectadors que s'allotjarien a la vall seria assumible en termes de capacitat. Si ens basem en la predicció italiana, podem veure que clarament els sectors involucrats augmenten com a conseqüència dels Jocs i després descendeixen suaument. La importància recau sobretot en el sector serveis. De les prediccions aquesta seria la més constant tenint un impacte positiu i mantenint-lo els dos anys després. Vancouver passa per una situació semblant però hi ha un clar biaix per culpa de la crisi. Acte seguit, aplicarem les estimacions realitzades i analitzarem possibles patrons. S'ha de dir, però, que faltaria una proporció d'ingressos que el COI transmet als territoris posteriorment als Jocs que ronda el 50% dels ingressos televisius (McHugh, 2006), que s'hauria de sumar com a ingressos addicionals una vegada ponderats, però no s'ha pogut obtenir aquesta xifra concreta per sumar-la al VAB de l'Aran.

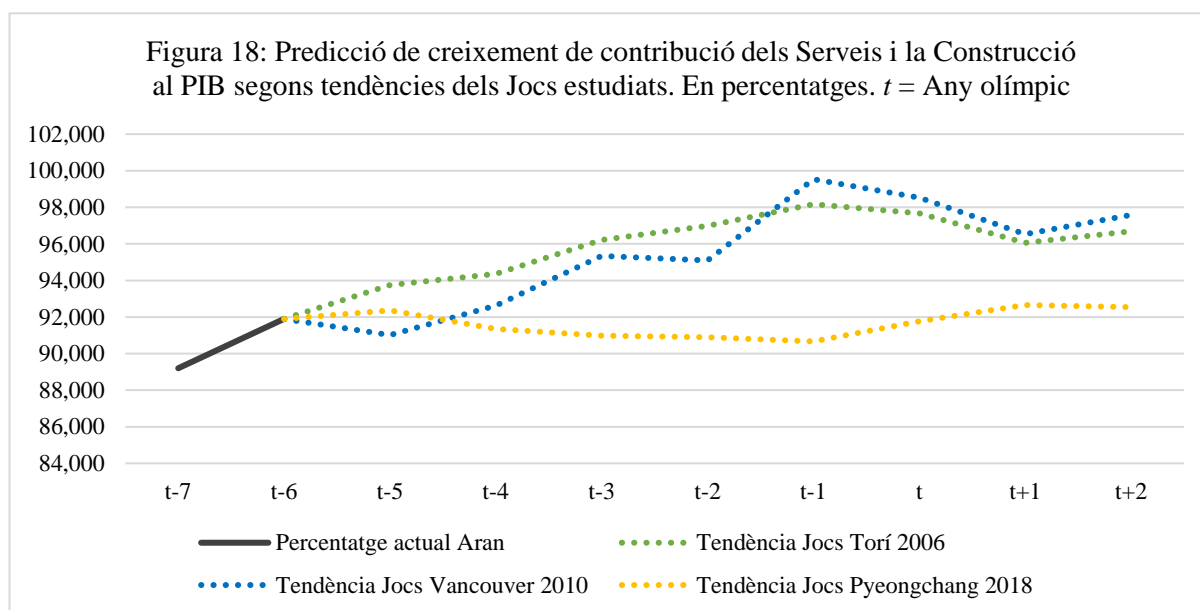
Sabent que a l'Aran es crearien prou places com per acabar amb l'atur dels sectors de la construcció i turisme de l'any 2019, podríem dir que la taxa d'atur descendiria d'una manera força semblant a la italiana. Si calculem que sobre el total d'aturats del 2019 la majoria són al sector serveis (79,34%), un 1,74% són sense ocupació anterior i que els aturats de la construcció representen un 15,14%, podem predir que dels 226 aturats el febrer de 2019 a l'Aran, gràcies als Jocs, tan sols n'hi romandrien 9 l'any 2030. Això significaria passar d'un atur registral (basat en març 2019) de 4,66% a 0,19%, acaronant l'eliminació de la desocupació. Similar al que es preveia segons el model italià a la Figura 15, però encara més pronunciat.

Pel que fa a la contribució dels serveis i la construcció al PIB, podem calcular, gràcies a l'impacte predit anteriorment, quina seria la variació en el seu pes. La comparativa la podem fer a les figures 18, 19 i 20. Ara fem un càlcul ràpid sobre el pes dels dos sectors en el VAB de l'economia aranesa, comptant

¹⁶ El POUM és el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal que elaboren els ajuntaments.

l'impacte estimat atribuïble al territori de l'Aran. Especificant per a serveis i construcció (directes i indirectes) i assumint *ceteris paribus* per totes les altres variables, podem establir que el creixement segueix un patró com el que preveia la tendència italiana i proper a la canadenc (Figura 18), ja que passem d'un 91,9% a un 95,7%.¹⁷

$$\% \text{ Serveis + Constr.} = \frac{599.776.463,8\text{€ VAB Serveis + Constr.}}{626.776.463,8\text{€ VAB Total estimat}} = \mathbf{0,957}$$

Font: Elaboració pròpia, Dades obtingudes del servei estadístic nacional IDESCAT, 2022. Basat en dades de les figures 5, 8 i 13.

En conclusió, tot i una situació inicial no gaire similar, el comportament de les variables que més relació tenen amb els Jocs segueixen de manera bastant equiparable el patró dels Jocs de Torí de 2006. Tot i ser estimacions crec que els responsables podrien trobar unes dades on emmirallar-se envers l'Aran.

¹⁷ A l'Annex hi ha disponibles les prediccions per ambdós sectors de manera independent (Figures 19 i 20).

6. LA INCERTESA DEL FUTUR

I després què? Predir el que pot passar a anys vista és una feina titànica però si es disposa de les previsions necessàries i de les estimacions de xifres es pot aconseguir fer un esbós del què hipotèticament pot arribar a succeir. Ara bé, quan això no ha ni succeït es fa encara més difícil fer-se a la idea del que pot succeir en un futur llunyà, a llarg termini. En aquesta secció, la darrera, vull fer palesa una idea breu per a desenvolupar un model que ens predigui *ex ante* el que pot succeir *ex post* d'uns Jocs Olímpics d'Hivern en diversos factors econòmics.

Per a plantejar aquesta qüestió no hi ha visitants ni espectadors que valguin, ja que això formaria part del passat, ni tampoc l'efecte de la reputació i popularitat obtinguda durant els jocs perquè les dades no les sabríem fins passat els Jocs i la subjectivitat del ciutadà respecte a aquest tema té difícil predicció. El plantejament que faig, i que m'obro a desenvolupar com a via d'investigació posterior a l'entrega d'aquest treball i com a continuació d'aquest, és calcular l'impacte a llarg termini d'uns jocs d'hivern mitjançant l'estimació de tres models econòmics que plantejo a continuació.

El model que crec que pot funcionar és un model compost per tres branques. Per començar caldria obtenir dades de molts Jocs Olímpics d'Hivern ja celebrats, tots els possibles, i de diverses variables de les poblacions amfitriones, i dividir el model entre tres estrats temporals. El primer, els 15 anys anteriors a la celebració dels Jocs, el segon que engloba els 7 anys d'olimpíada i finalment els 15 anys posteriors en la tercera pota del model.

És un model que podria tenir moltes extensions perquè se li podrien afegir noves variables, variables que influïrien formant models “niats” o jeràrquics com podria ser la capacitat de la carretera en l'arribada de turisme que alhora podria influenciar al PIB de la zona, que seria la variable d'estudi principal, per exemple. Entre moltes d'altres variables.

7. CONCLUSIONS FINALS

Encara hi ha moltes incògnites envers la candidatura Barcelona – Pirineus 2030, des de l'organització fins a la seva pròpia presentació. En aquest treball, però, s'ha intentat esclarir quin és el possible impacte econòmic que en percebrà l'Aran de l'esdeveniment.

En línies generals, i amb les dades a la mà tant de despeses i inversions com de retorn i impacte, podem predir que els Jocs tindran un impacte molt positiu a l'Aran econòmicament. Es generaran fins a més de 10.000 llocs de feina en moments puntuals i l'impacte econòmic global acumulat des de la proclamació de la candidatura fins a la data dels Jocs possiblement rondarà els 400 milions d'euros.

No obstant, resten obertes diverses qüestions. Quin serà l'efecte en els salaris dels treballadors? Com es veuran afectats els preus de consum a l'Aran? Fins quan duraran aquestes noves feines? On s'allotjaran els 11.000 treballadors nous si totes les places d'allotjament estan ocupades? S'obrirà la porta a una possible diversificació de l'economia com va passar amb els Jocs de Barcelona '92 a La Seu d'Urgell? És el model plantejat en les anteriors seccions el model més adient a mantenir per al Pirineu?

Totes aquestes preguntes a l'aire obren noves possibilitats per estirar del fil i treballar en la creació de nous models que puguin predir el que pot succeir a llarg termini, com s'ha plantejat a l'última secció d'aquest treball. No obstant el curs de la vida a vegades és difícil de plantejar i vuit anys són una eternitat en què multitud de situacions inesperades poden fer variar totes les realitats que avui concebem.

En conclusió, els *bons* auguris que s'han previst en aquest treball poden tenir diferents lectures depenent de qui en sigui l'interpret. Però si hi ha una cosa impredictible i imprescindible per a que aterrin els Jocs Olímpics a l'Aran és de si el conegut com a or blanc farà presència i complirà allò que l'Himne d'Aran ens entona:

*“Montanhes coronades
tot er an de nhèu,
tan nautes e bères
que vos pune eth cèu”*

*“Muntanyes coronades
tot l'any de neu,
tan altes i belles,
que us besa el cel”*

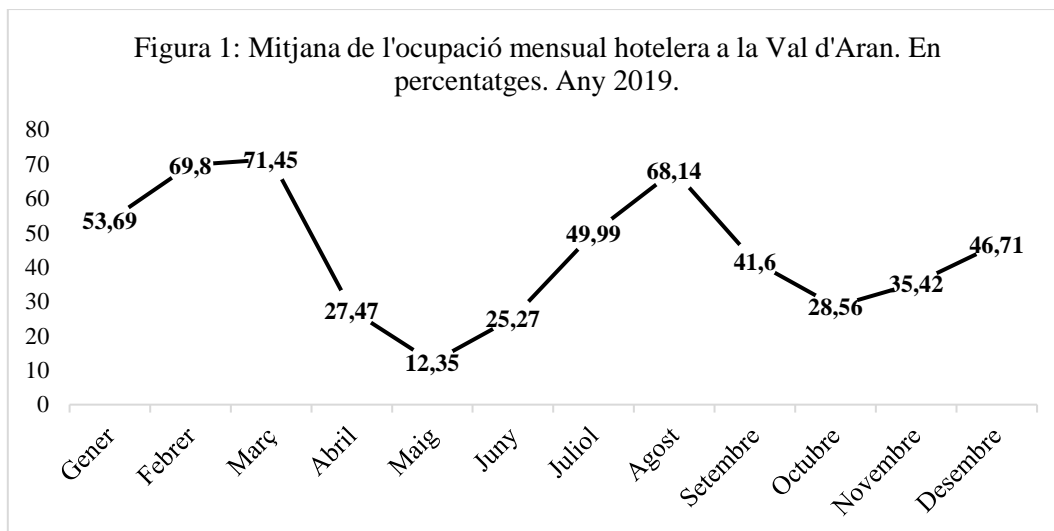
8. REFERÈNCIES

- Baqueira Beret SA. (28 de Abril de 2022). *Baqueira Beret tanca la millor temporada de la seva història*. Obtenido de <https://www.baqueira.es/ca/noticies/baqueira-beret-tanca-la-millor-temporada-de-la-seva-historia>
- Baqueira Beret SA. (2022). *Web de l'Ski Service de Baqueira Beret*. Obtenido de <https://www.baqueira.es/ski-service-baqueira>
- Barrera, M. S. (15 de Agost de 2017). Entrevista al Magnífic Sr. Síndic d'Aran en el marc del treball: "La Lei d'Aran, l'autogovern i la gestió política local". (M. Fernandez, Entrevistador)
- Borràs, H. C. (2 de Agost de 2017). Entrevista a la Consellera de Governació i Administració Pública en el marc del treball: "La Lei d'Aran, l'autogovern i la gestió política local". (M. Fernandez, Entrevistador)
- CCMA SA. (27 de Maig de 2022). *Ajornada la consulta dels Jocs d'hivern fins que no hi hagi candidatura tancada*. Obtenido de <https://www.ccma.cat/324/ajornada-la-consulta-dels-jocs-dhivern-fins-que-no-hi-hagi-un-acord-amb-larago/noticia/3166572/>
- COI. (22 de Octubre de 2020). *A new tourism appeal for Turin*. Obtenido de <https://olympics.com/ioc/legacy/torino-2006/a-new-tourism-appeal-for-turin>
- COI. (2022). *Beijing 2022 Olympics*. Obtenido de <https://olympics.com/ioc/beijing-2022>
- COI. (17 de Febrer de 2022). *Electing future Olympic Winter Games hosts*. Obtenido de <https://olympics.com/ioc/news/electing-future-olympic-winter-games-hosts>
- Congiuntura.Stat. (Maig - Juny de 2022). *Dati e indicatori sulle tendenze dell'economia in Italia*. Obtenido de <https://dati-congiuntura.istat.it/>
- Conselh Generau d'Aran. (2015). *Pla Estratègic de Turisme 2016-2020 d'Aran*. Vielha e Mijaran.
- Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya. (2022). *Informes. Departament de la Presidència*. Obtenido de https://presidencia.gencat.cat/ca/ambits_d_actuacio/esport/jocs-olimpics-i-paralimpics-hivern/informes/#bloc3
- Díaz, A. (24 / maig / 2022). Conversació telefònica amb la exconsellera de Turisme i Desenvolupament Econòmic del Conselh Generau d'Aran. (M. Fernandez, Entrevistador)
- Generalitat de Catalunya. (2021). *Document tècnic del projecte de candidatura dels Jocs Olímpics d'hivern Barcelona Pirineus 2030*. Pg. 122.

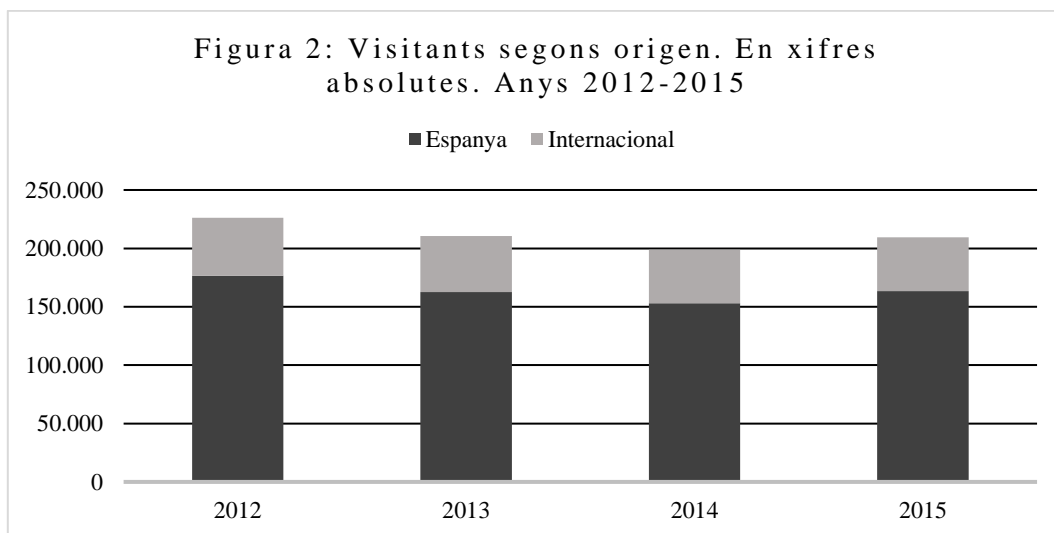
- I.Stat. (Maig - Juny de 2022). *Accesso diretto alla statistica italiana*. Obtenido de <http://dati.istat.it/Index.aspx>
- Idealista. (2022). *Mitjana de preus habitatges en veda a Vielha e Mijaran*. Obtenido de <https://www.idealista.com/venta-viviendas/vielha-lleida/>
- IDESCAT. (2019). *El Municipi en xifres. Vielha e Mijaran. Aran*. Obtenido de <https://www.idescat.cat/emex/?id=252430>
- IDESCAT. (2019). *Institut d'Estadística de Catalunya. Valor afegit bru. Per grans sectors (%)*. Aran. Obtenido de <https://www.idescat.cat/pub/?id=pibc&n=13832&geo=com:39#Plegable=geo>
- IDESCAT. (2019). *PIB, PIB per habitant*. Obtenido de <https://www.idescat.cat/pub/?geo=com%3A39&id=pibc&n=13830#Plegable=geo>
- IDESCAT. (2022). *Idescat. Afiliats i afiliacions a la Seguretat Social segons residència padronal de l'afiliat. Afiliacions a la Seguretat Social segons residència padronal de l'afiliat. Per sector d'activitat*. Aran. Obtenido de <https://www.idescat.cat/pub/?geo=com%3A39&id=afi&n=8598#Plegable=geo>
- INE. (2022). *Encuesta de gasto turístico. Egatur. Últimos datos*. Obtenido de https://ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177002&menu=ultiDatos&idp=1254735576863
- INE. (2022). *Estadística de Empleo Turístico según la EPA*. Obtenido de <https://ine.es/dyngs/IOE/es/operacion.htm?numinv=16030>
- Infraestructures de la Generalitat SAU. (12 de Agost de 2019). *Execució de les obres del projecte constructiu de millora general. Reforçament, eixamplament i millora del traçat de la carretera C-28 del PK 41+920 al 45+850. Tram: Baqueira - límit de comarca. Clau: AL-05020.2*. Obtenido de https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/ca_ES/awardnotice.pscp?idDoc=51223058&reqCode=viewDcan
- Jaehyeok, C. (26 de Maig de 2022). Comunicació personal digital amb la secretaria d'Income Statics Division de Statistics Korea. (M. F. Hernandez, Entrevistador)
- Martínez Belló, G. (2020). *Anàlisi de la capacitat de transport d'espectadors al clúster Cerdanya i al clúster Val d'Aran* Pàg. 47-49. Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- Martínez Bello, G. (2020). *Anàlisi de la capacitat de transport d'espectadors al clúster Cerdanya i al clúster Val d'Aran* Pàg. 76. Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

- McHugh, D. (2006). *A Cost-Benefit Analysis of an Olympic Games*, Pàg. 35. Department of Economics, Queens University.
- Observatori del Treball i Model Productiu. (2019). *Atur per comarques i municipis*. Barcelona.
- Oficina Tècnica del programa de preparació de la Candidatura Barcelona - Pirineus. Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya. (2021). *Document tècnic del projecte de candidatura dels Jocs Olímpics d'hivern Barcelona Pirineus 2030*.
- Orbis. (2020). *Orbis Database BAQUEIRA-BERET SA*. Obtenido de <https://orbis.bvdinfo.com/version-2022613/Orbis/1/Companies/Report>
- Roizman, N. (26 de Maig de 2022). Intercanvi de comunicacions digitals amb Natalie Roizman del Districte de West Vancouver. (M. F. Hernandez, Entrevistador)
- Sanllehy i Sabi, M. À. (1993). La comunitat aranesa (segles XVII-XIX): una aproximació al seu estudi. En M. À. Sabi, *La comunitat aranesa (segles XVII-XIX): una aproximació al seu estudi* (pàgs. 119-134).
- Statistics Canada. (Maig - Juny de 2022). *Statistics Canada is the national statistical office*. Obtenido de <https://www.statcan.gc.ca/en/start>
- Statistics Korea (KOSTAT). (Maig - Juny de 2022). *Korea statistical information service*. Obtenido de <https://kostat.go.kr/portal/eng/index.action>
- Ubeira, X. (7 de Juny de 2022). Entrevista al director comercial de Baqueira Beret, SA. . (M. F. Hernandez, Entrevistador)
- Vilaweb. (7 de Juny de 2022). *Acaba sense acord la nova reunió entre Catalunya i l'Aragó pels jocs olímpics*. Obtenido de <https://www.vilaweb.cat/noticies/acord-nova-reunio-catalunya-arago-jocs-olimpics/>

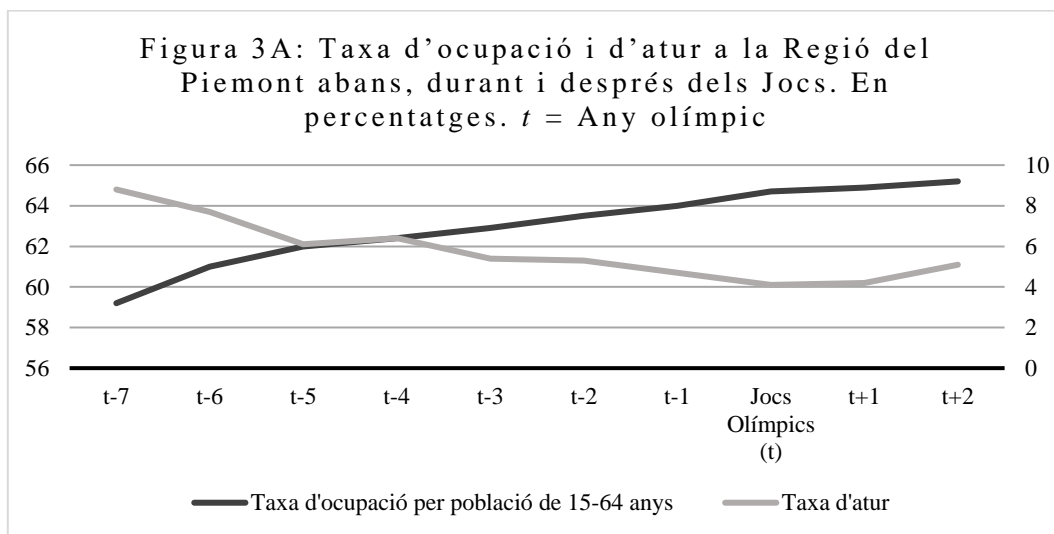
9. ANNEX

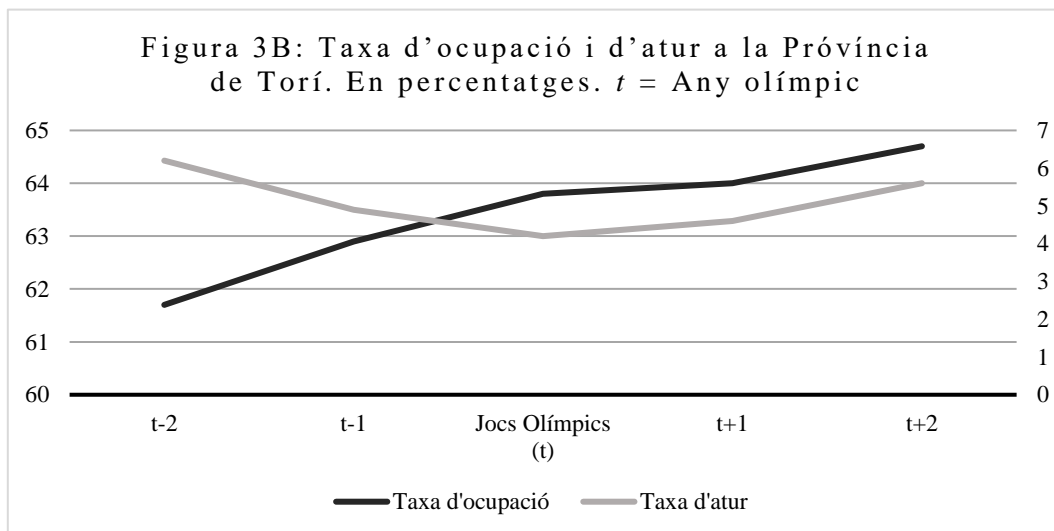
Font: Elaboració pròpia amb dades de la Memòria Turisme Val d'Aran 2019

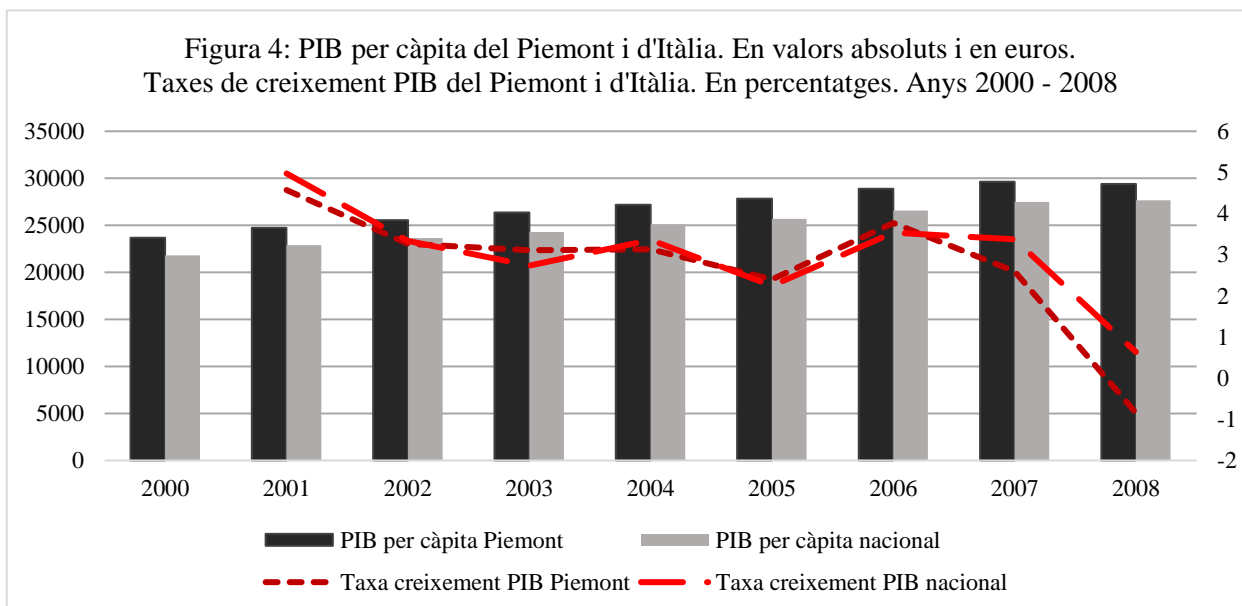
Font: Elaboració pròpia amb dades del Pla Estratègic de Turisme d'Aran del 2016

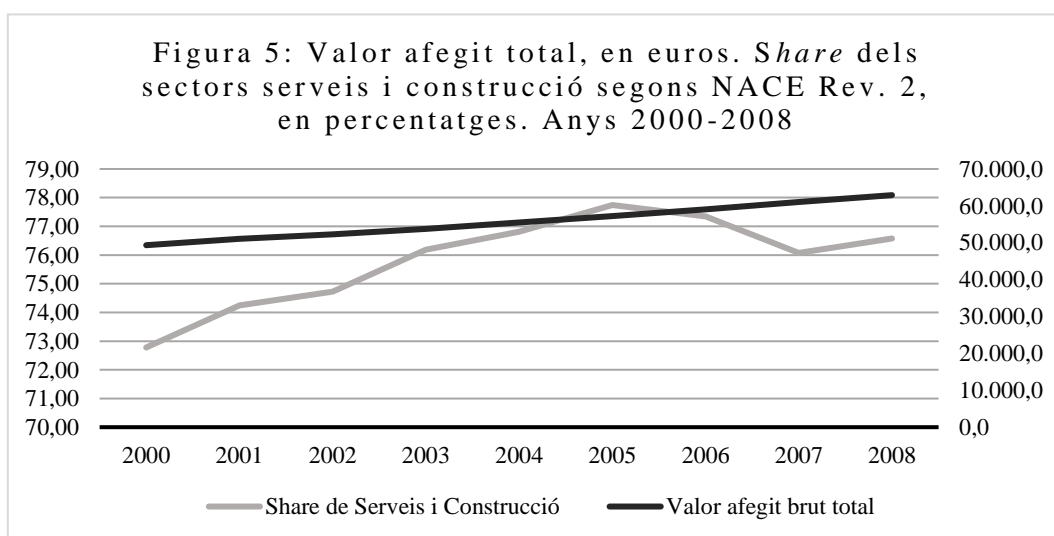
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional ISTAT, 2022.

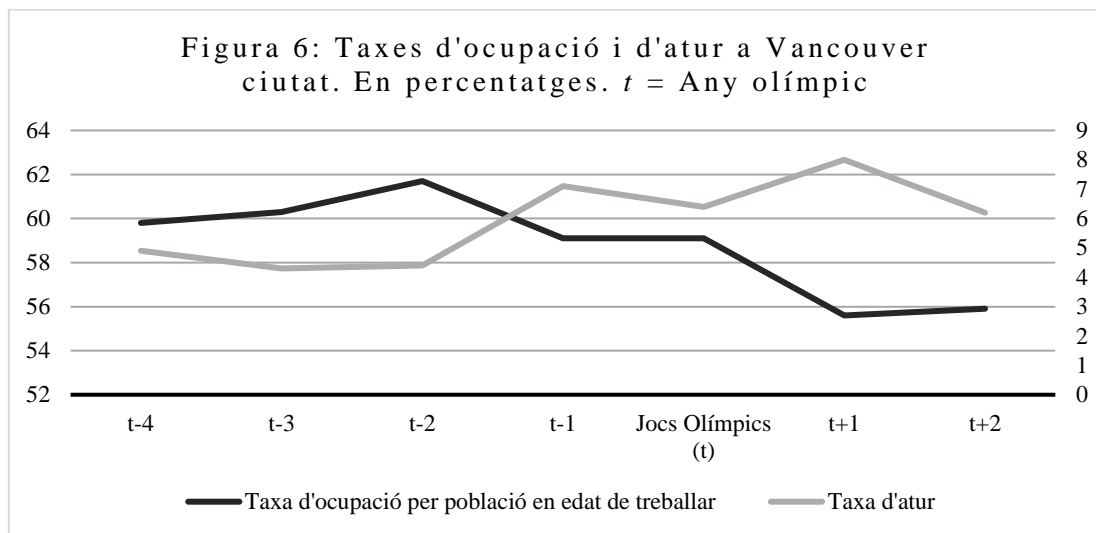
Font: Elaboració pròpia, Dades obtingudes del servei estadístic nacional ISTAT, 2022.

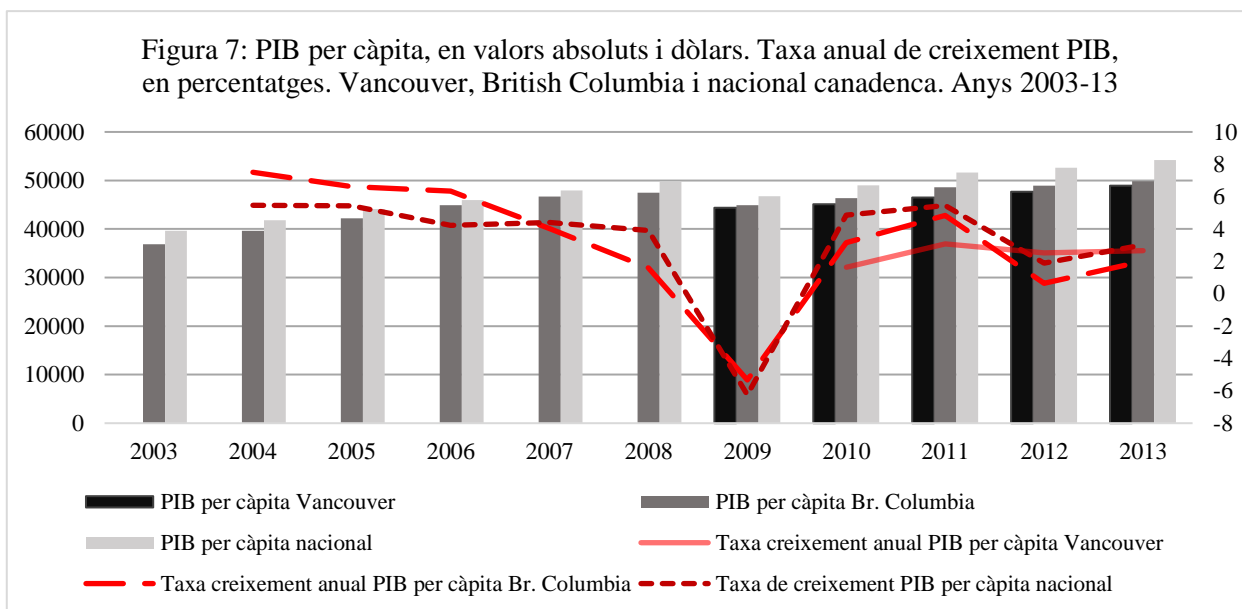
Font: Elaboració pròpia, Dades obtingudes del servei estadístic nacional ISTAT, 2022.

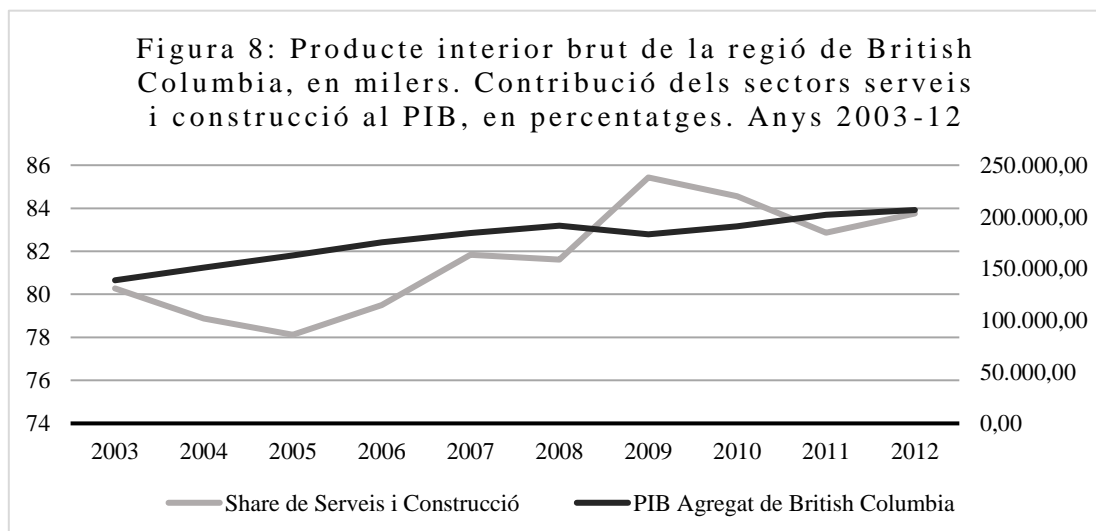
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional ISTAT, 2022.

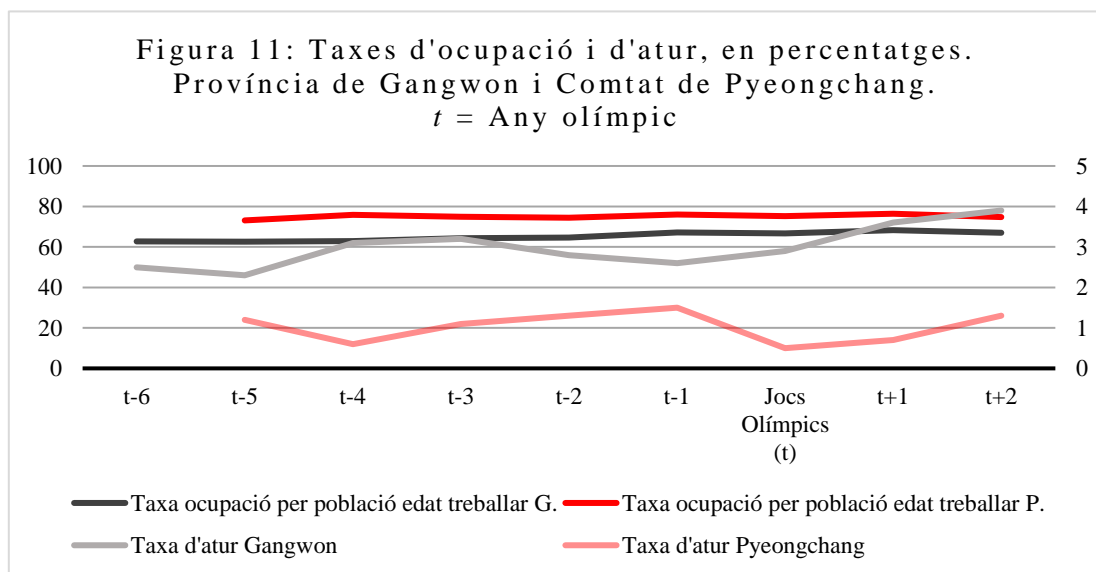
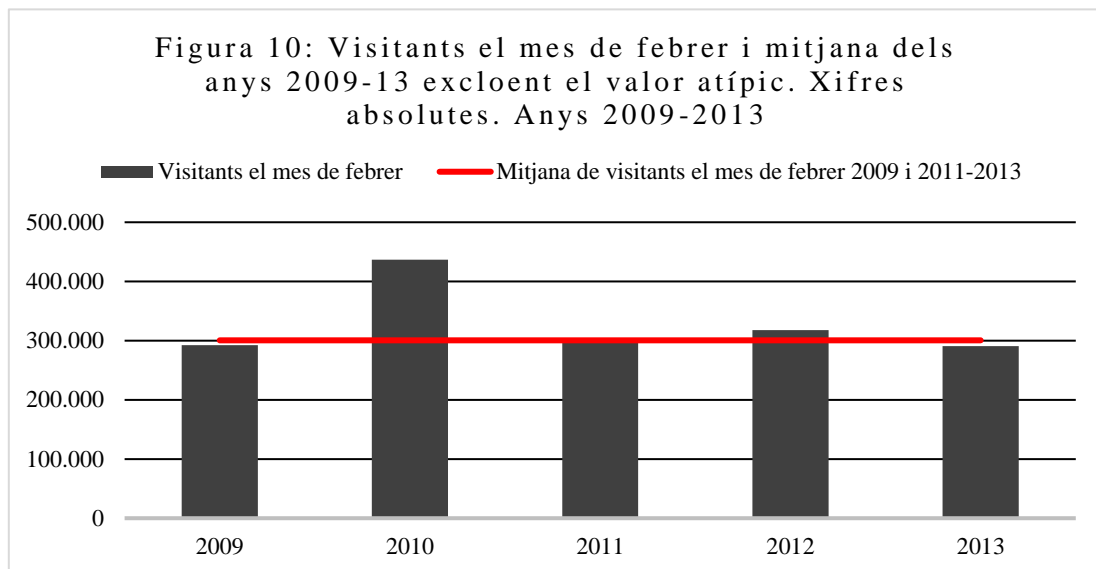
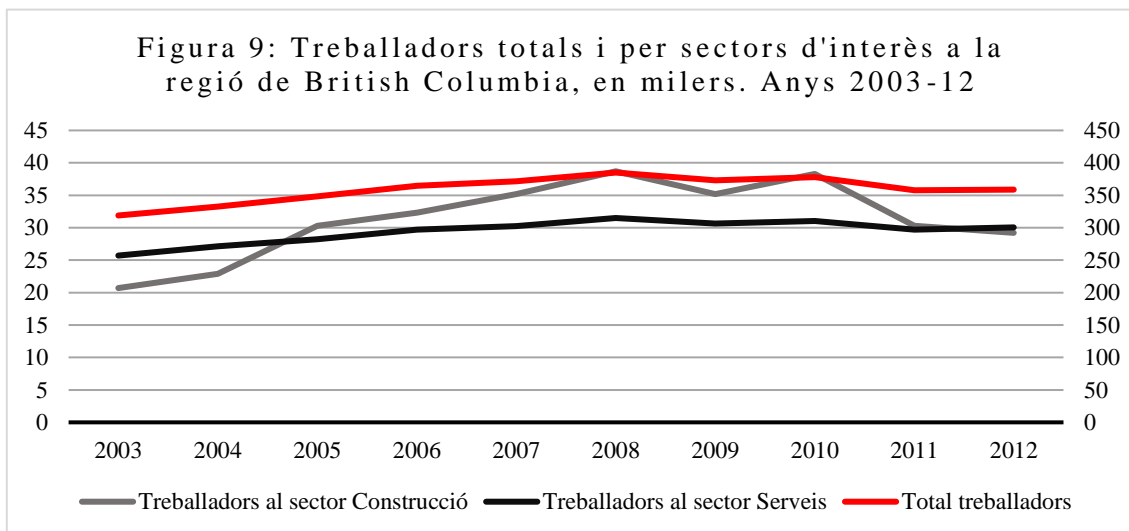
Font: Elaboració pròpia, Dades obtingudes del servei estadístic nacional Statistics Canada, 2022.

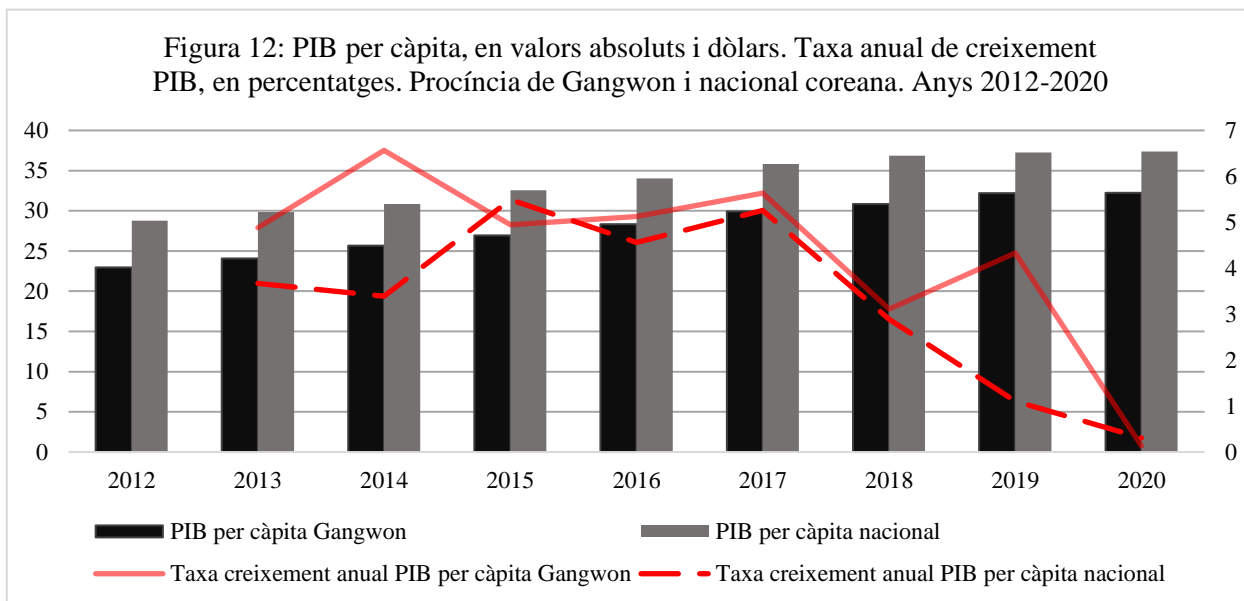

Font: Elaboració pròpia, Dades obtingudes del servei estadístic nacional Statistics Canada, 2022.

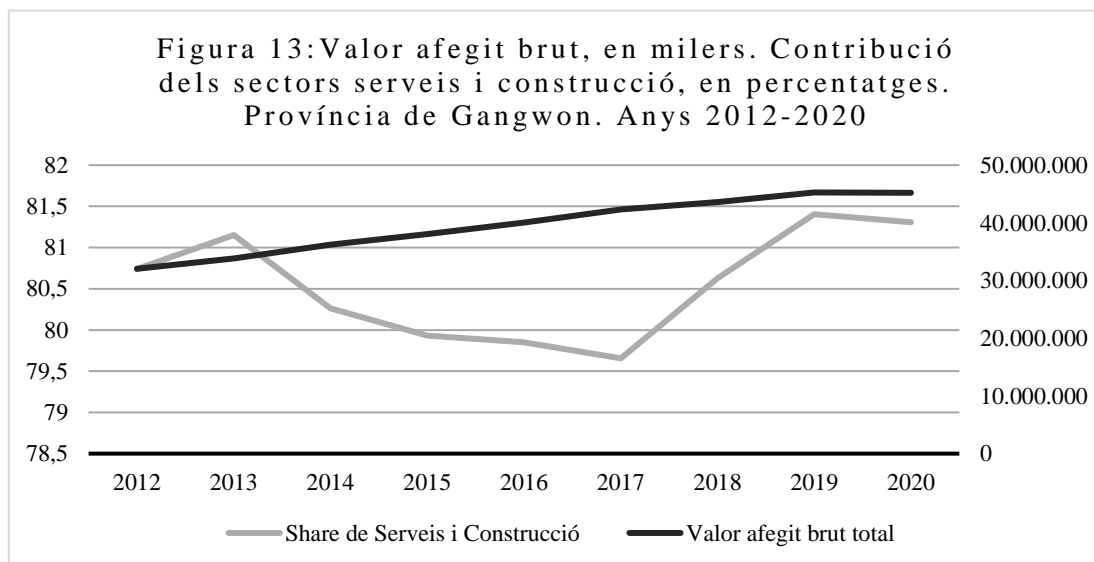

Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional Statistics Canada, 2022.

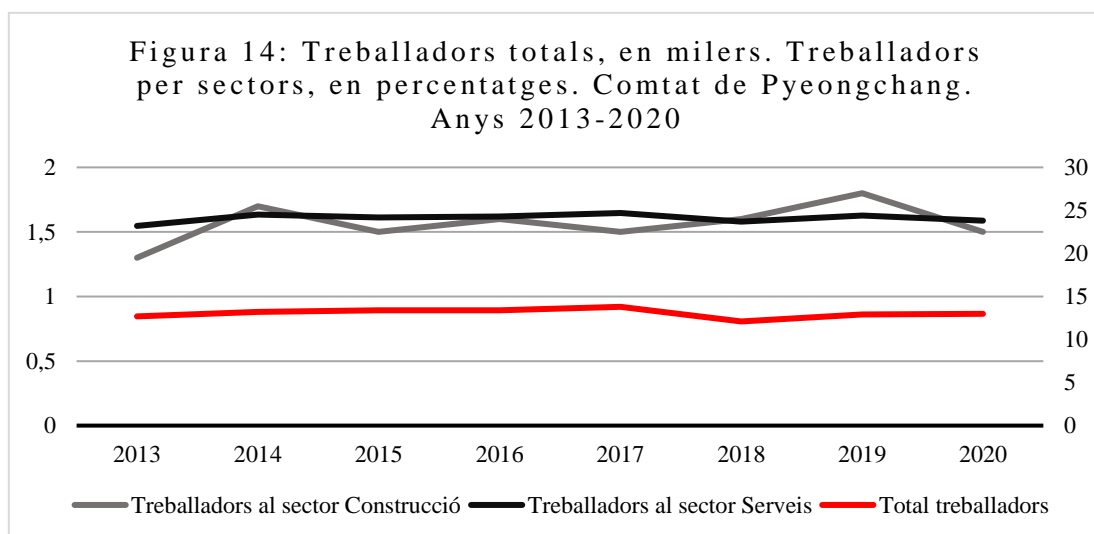

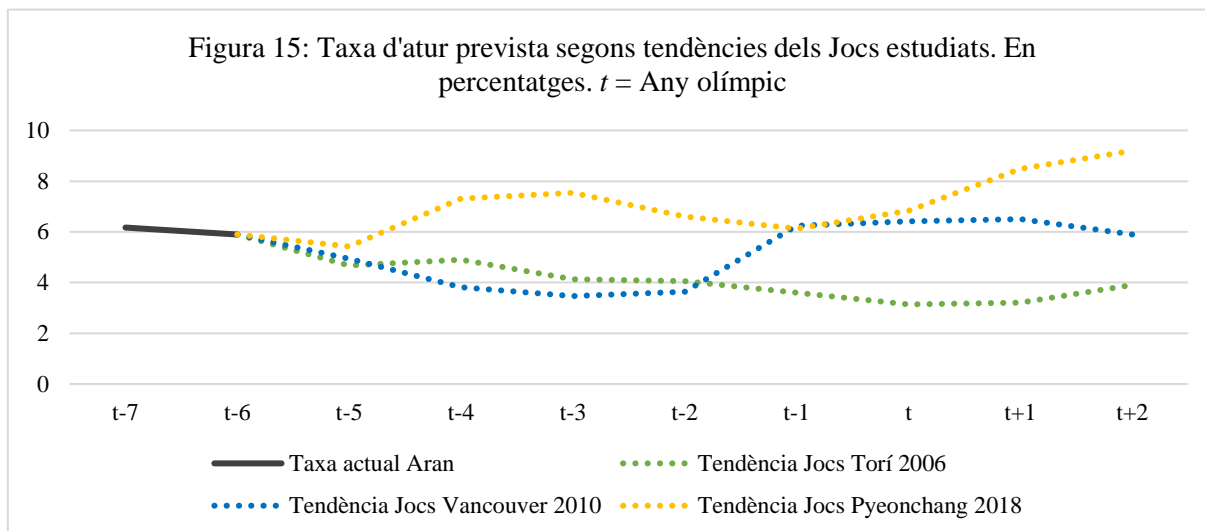
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional KOSTAT, 2022.

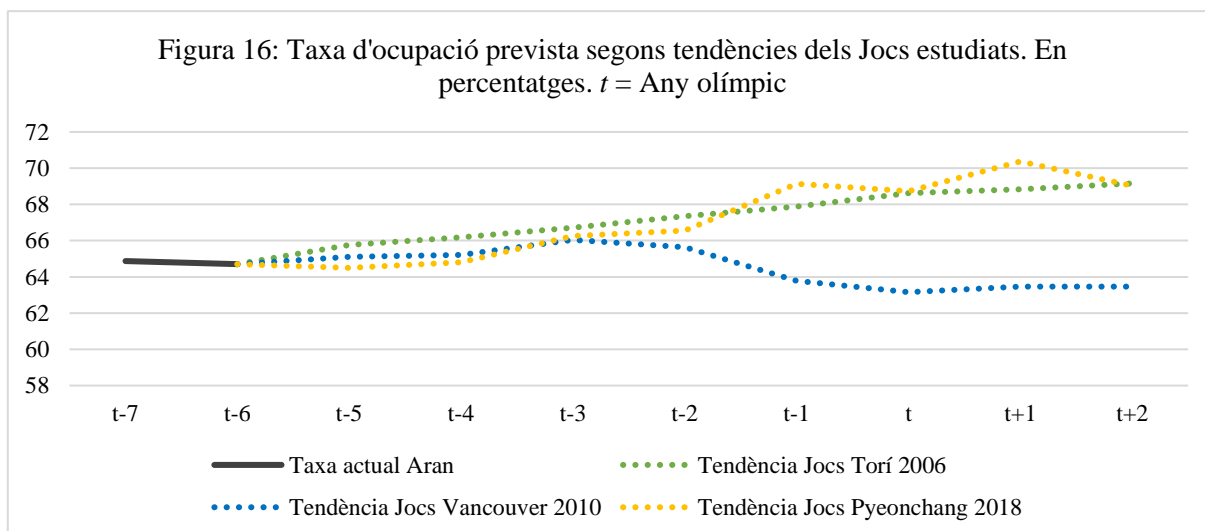
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional KOSTAT, 2022.

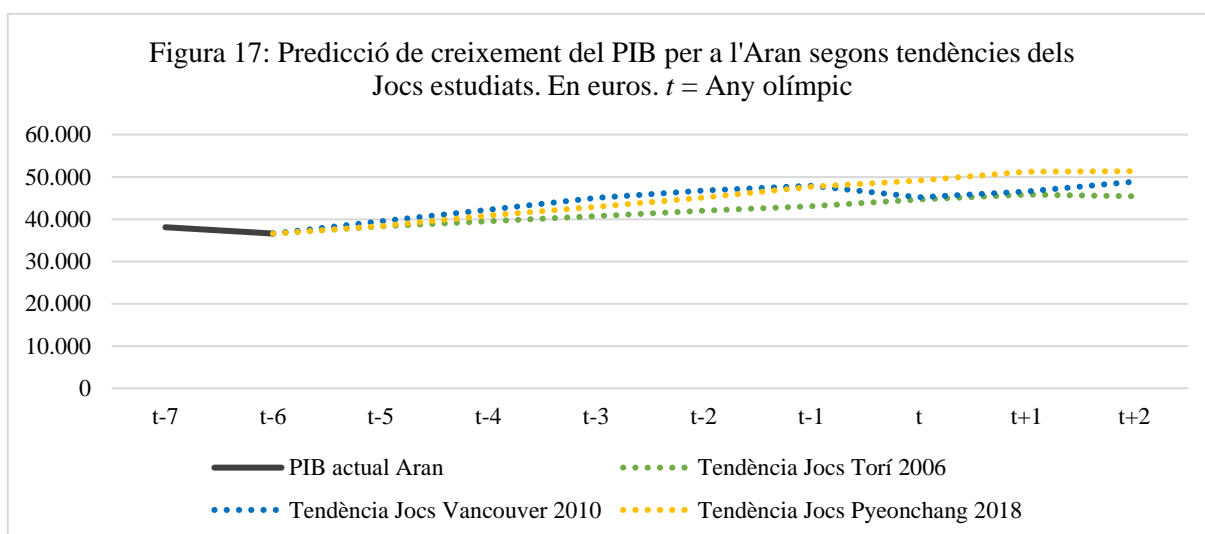
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional KOSTAT, 2022.

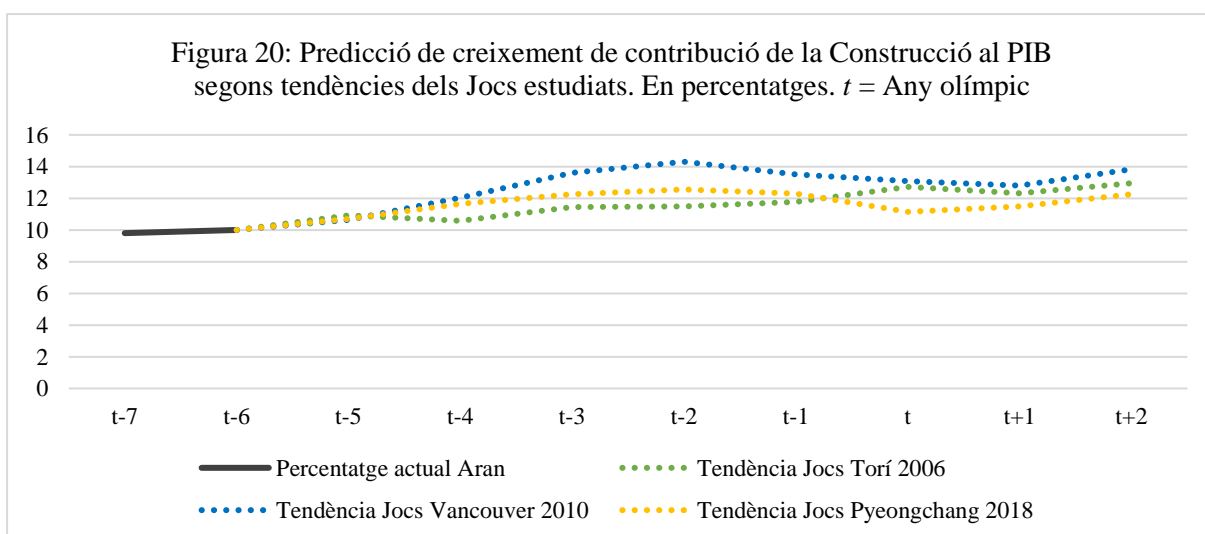
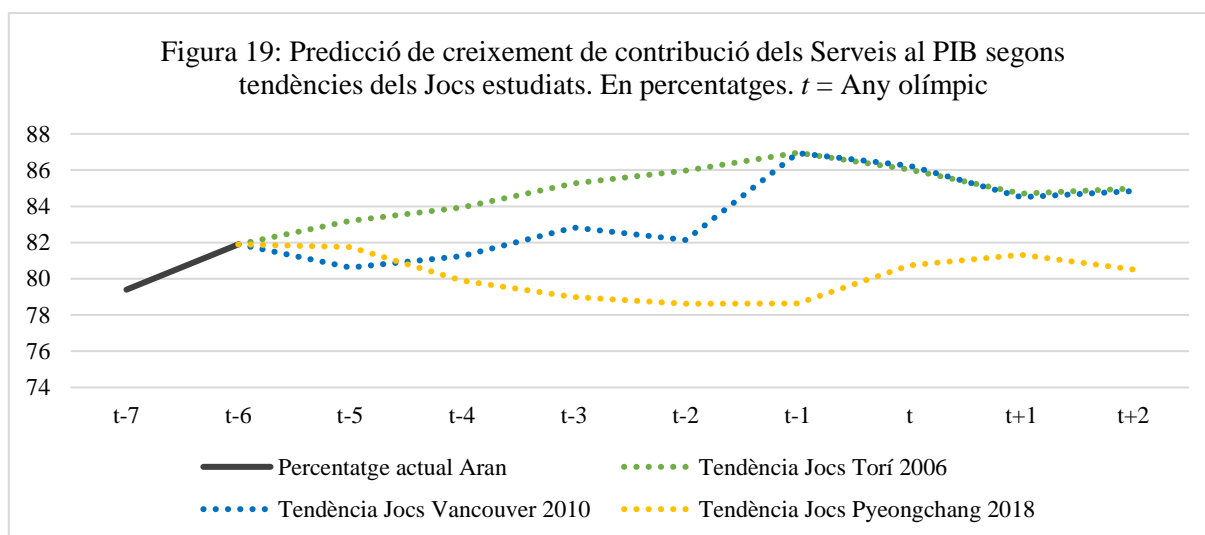
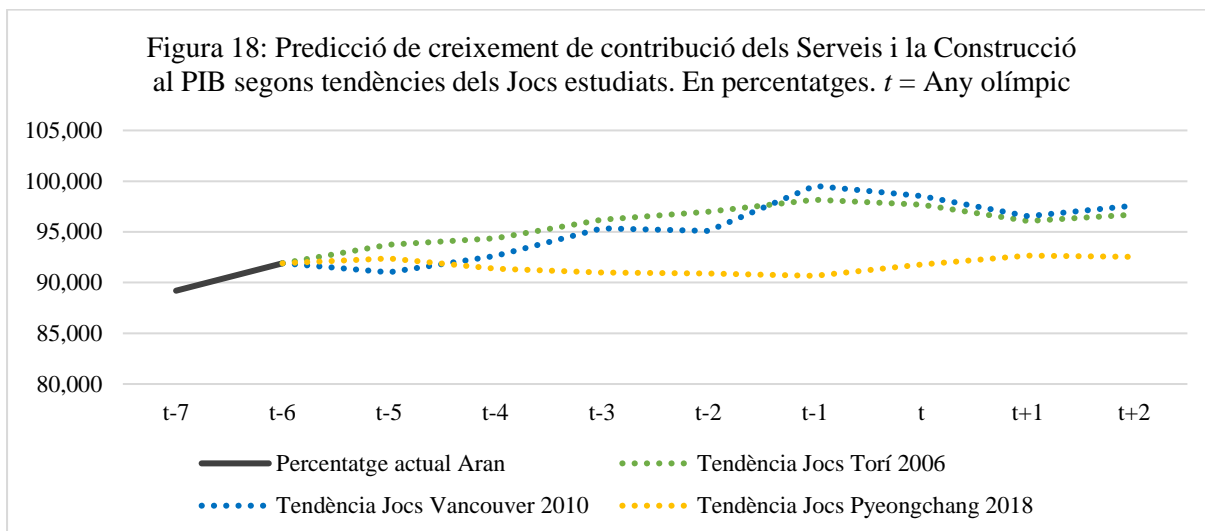
Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional IDESCAT, 2022. Basat en dades de les figures 3A, 6 i 11.

Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional IDESCAT, 2022. Basat en dades de les figures 3A, 6 i 11.

Font: Elaboració pròpia. Dades obtingudes del servei estadístic nacional IDESCAT, 2022. Basat en dades de les figures 4, 7 i 12.

Transcripció entrevista Xavi Ubeira, Director Comercial de Baqueira Beret, SA.

Marçal Fernandez: “Bon dia Sr. Ubeira gràcies pel seu temps i per atendre'm, és molt important saber el parer de Baqueira en aquests jocs i les dades que vostè em pugui aportar”

Xavi Ubeira: “Encantat de poder-te ajudar i d'oferir-te les dades que estiguin al meu abast i et pugui donar, som-hi”

Marçal Fernandez: “Hi ha hagut converses amb la generalitat per el tema dels jocs d'hivern?”

Xavi Ubeira: “Sí, es va establir ara ja fa uns sis anys una taula per parlar d'aquest tema, diria que de fet a l'inici va ser amb l'Ajuntament de Barcelona, que és d'on va sortir la proposta i posteriorment es va passar la coordinació a la Generalitat, que ha parlat amb nosaltres primer via la Federació Catalana d'Esports d'Hivern i després ja amb la Secretaria d'Esports”.

M.F.: “S'han acordat les proves a celebrar-se aquí o simplement s'ha comunicat? Té la certesa de si seran definitives aquestes disciplines aquí?”

X.U.: “En un inici la Generalitat ens va contactar i ens va dir que es plantejaven aquests jocs i que comptaven amb nosaltres, es va preguntar a Baqueira quina disponibilitat tenia pel que fa a instal·lacions i a proves i els vam comunicar que a Baqueira es podia fer de tot, des del *freestyle* al surf de neu i per descomptat l'esquí alpí, fins i tot, tot i superar una mica l'altitud permesa, podríem acollir l'esquí de fons, finalment sembla pels darrers esborranys que ens quedarem amb les dues primeres proves, que representen la meitat, de fet al voltant d'un terç potser més acuradament, el pes dels JJOO pel que fa a totes les proves en general i la magnitud d'aquestes.”

M.F.: “En aquest sentit s'entén que Baqueira posarà a disposició de la competició els remuntadors necessaris per al desenvolupament de l'esdeveniment, entenent també que això pot suposar tancar aquests dos remuntadors (o part d'ells) durant determinats moments, tot això té un cost, Baqueira l'assumiria o aniria a càrrec (mitjançant compensacions) del comitè organitzador?”

X.U.: “El que nosaltres sabem i se'ns ha comunicat és que hem de fer un inventari del que tenim i del que podem acollir com ja t'he dit anteriorment, pel que fa a les construccions necessàries i adequacions del terreny aquestes correran a càrrec del comitè organitzador, en tot cas podria ser que abans de fer-se els jocs s'haguessin de fer obres per poder tenir-ho tot llest per als jocs, en aquest sentit nosaltres no tindríem problema en avançar, si econòmicament ens ho podem permetre, alguna de les construccions, ara bé, hauríem de pactar les condicions i que el comitè organitzador les subvencionés com està previst. Els milions als quals et refereixes d'inversió privada no serien de cap estació ni entitat com Baqueira Beret, fa més referència a publicitat i *espònsors* que tinguem aquí

durant el període dels Jocs, per exemple si s'han de fer les obres pel *half-pipe*²⁸, el COI les farà a la zona on s'hagi de celebrar aquesta prova.”

M.F.: “Segons els càlculs de la Generalitat es necessitaran uns 9 milions d'inversió privada, s'ha comentat també que s'han de fer diverses obres i construccions, estaria Baqueira disposada a assumir aquesta inversió, o com a mínim plantejar-se -la, per exemple a canvi de tenir en propietat algunes de les instal·lacions que s'hagin de construir, per exemple el telecabina de Baqueira a Beret? O no creu que sigui una proposta que Baqueira es pugui fer”.

X.U.: “En gran part això ja t'ho he respost a la pregunta anterior, nosaltres no som l'objectiu d'aquesta inversió privada, les obres que s'han de fer pels Jocs vindran finançades pel COI, en tot cas això no té res a veure amb les altres obres que nosaltres com a empresa anem fent per créixer any rere any”.

M.F.: “També s'ha parlat de la construcció de la Vila Olímpica al pàrquing de Baqueira 1500, els terrenys són de l'ajuntament amb cessió d'us per a Baqueira o el pàrquing és exclusivament propietat de l'ajuntament o de Baqueira? Si s'hi construeix la Vila, Baqueira estaria disposada a fer-hi una inversió per, potser ampliar la seva línia de negoci (ja sigui amb residències per a treballadors o amb habitatges o habitacions de lloguer mitjançant l'agència de viatges de Vaquèira?”

X.U.: “Sí, la Vila Olímpica es comenta que es podria construir a dues ubicacions, o bé a Vielha capital o bé al pàrquing de 1.500. Aquest últim és de titularitat compartida al 50 per cent entre l'ajuntament del Naut Aran i el Conselh, nosaltres podem opinar sobre les coses que s'hi fan, com ha passat recentment amb el Festival Polar Sound que va acollir 9.000 persones en una carpa al pàrquing, però no tenim poder de decisió directe.”

M.F.: “Canviem radicalment de tema i passem a centrar-nos més en l'actualitat, em podria dir quina és la capacitat de transport dels telecadires Dera Reina i del Teleesquí Fernandez Ochoa?”

X.U.: “Entenc que vols les capacitats dels telecadires i remuntadors que es veuran afectats per les proves, aquí doncs t'hi afegixo el Blanhiblar que també serà usat aquells dies per el *boardercross*¹⁸, segons les nostres bases de dades Reina té una capacitat de 3.000 persones/hora, el teleesquí 1.800 i Blanhiblar 2.880pers./h. a priori sembla més que suficient pel volum de la competició, tot i que no es descarta haver de construir nous remuntadors específics per la zona de competició del *snowpark*²⁸, a càrrec del COI també.”

M.F.: “Seria possible saber quin és l'aforament total de l'estació, si en té, i quin ha estat el màxim assolit durant la història de la estació.”

X.U.: “Actualment l'estació no té aforament màxim, però et puc dir que tenim calculada el que nosaltres anomenem “moment de potència” que són els esquiadors que som capaços de transportar en un moment concret. Calculant fluïdesa total, sense cues, podem transportar en el moment de potència 18.500 visitants, comptant cues de fins a 5 minuts augmenta a 20.000 persones i si arribem a 10 minuts són 22.000 les persones que podem transportar en un determinat moment. Actualment et puc dir que la xifra més alta d'aquesta temporada ha estat de 19.000 persones en un sol dia i el total de la història de la estació es va donar fa uns pocs anys amb 21.000 esquiadors en un dia.”

M.F.: “Em podria dir, si fos possible, quins són els ingressos que s'han registrat per part de Baqueira Beret el dia de màxima aflluència històrica o un dels dies en que la capacitat ha estat completa? Comptant venda de forfaits, restauració, oci, etc. No cal detallar, és per calcular l'impacte d'aquells dies”

X.U.: “A veure, ingresseu per la venda de forfets sí, però després d'això hi ha molt més, des de restauració a lloguer de material, entre d'altres. Jo per a aquestes dades crec que et seria més útil preguntar al Conselh Generau quina és la despesa mitjana del visitant quan ve a la Val d'Aran. Pel que fa als nostres forfets, nosaltres tenim calculat que entre totes les modalitats cada forfait venut diari representa un ingrés de 42 euros.”

M.F.: “Una vegada finalitzats els jocs, sembla que tot el suflé generat per l'esdeveniment es redueix, en major o menor mesura depenent del cas en el que ens fixem. Tenen vostès algun càlcul, sobre l'impacte dels JJOO en la reputació de l'estació i l'arribada de nous esquiadors? O és massa d'hora? En el cas de que es tingués, és positiu o la situació quedaria igual?”

X.U.: “El més important efectivament és com després queda la imatge de la estació, nosaltres encara no hem calculat res però seguim amb les nostres inversions, l'any passat vàrem construir un telecadira nou i aquest any n'acabem de començar un altre, això i forma part de l'expansió nostra i forma part de la nostra estratègia de creixement en reputació i capacitat, substituïm telecadires de 1.800 esquiadors/hora per posar-ne de gairebé el doble. S'haurà de veure però nosaltres sabem que per Nadal, la Puríssima i d'altres dates assenyalades farem el ple si tot segueix el mateix patró que els últims anys, independentment de si se celebren els jocs o no”.

Marçal Fernandez: “Doncs això és tot, moltes gràcies per la seva disponibilitat i el seu temps, ha estat un plaer”.

Xavi Ubeira: “Igualment, ja saps que si necessites qualsevol cosa o informació que jo et pugui donar i que tinguem recopilada em pots contactar quan ho creguis oportú, que tinguis molta sort”.